

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 27. junija 2012*

„Konkurenca — Zloraba prevladujočega položaja — Operacijski sistemi za odjemalske osebne računalnike — Operacijski sistemi za strežnike delovnih skupin — Zavrnitev prevladujočega podjetja, da posreduje informacije o interoperabilnosti in dovoli njihovo uporabo — Izvršitev obveznosti, ki izhajajo iz odločbe o ugotovitvi kršitve in naložitvi ukrepov, kako ravnati — Periodična denarna kazen“

V zadevi T-167/08,

Microsoft Corp. s sedežem v Redmondu, Washington (Združene države), ki jo zastopata J.-F. Bellis, odvetnik, in I. Forrester, QC,

tožeča stranka,

ob sodelovanju

The Computing Technology Industry Association, Inc. s sedežem v Oakbrook Terraceu, Illinois (Združene države), ki ga zastopata G. van Gerven in T. Franchoo, odvetnika,

in

Association for Competitive Technology, Inc. s sedežem v Washingtonu, DC (Združene države), ki sta ga sprva zastopala D. Went in H. Pearson, solicitors, in nazadnje H. Mercer, barrister,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo T. Christoforou, V. Di Bucci, F. Castillo de la Torre in N. Khan, zastopniki,

tožena stranka,

ob sodelovanju

Free Software Foundation Europe eV s sedežem v Hamburgu (Nemčija) in

Samba Team s sedežem v New Yorku, New York (Združene države),

ki ju zastopata C. Piana in T. Ballarino, odvetnika,

ter

Software & Information Industry Association s sedežem v Washingtonu, DC, ki ga zastopajo T. Vinje, D. Dakanalis, solicitors, in A. Tomtsis, odvetnik,

* Jezik postopka: angleščina.

European Committee for Interoperable Systems (ECIS) s sedežem v Bruslju (Belgija), ki ga zastopajo T. Vinje, solicitor, M. Dolmans, N. Dodoo in A. Ferti, odvetniki,

International Business Machines Corp. s sedežem v Armonku, New York (Združene države), ki jo zastopata M. Dolmans in T. Graf, odvetnika,

Red Hat Inc. s sedežem v Wilmingtonu, Delaware (Združene države), ki jo zastopajo C. D. Ehlermann, S. Völcker, odvetnika, in C. O'Daly, solicitor,

in

Oracle Corp. s sedežem v Redwood Shoresu, Kalifornija (Združene države), ki jo zastopata T. Vinje, solicitor, in D. Paemen, odvetnik,

intervenienti,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije C(2008) 764 final z dne 27. februarja 2008 o določitvi dokončnega zneska periodične denarne kazni, naložene Microsoft Corp. z Odločbo C(2005) 4420 final (Zadeva COMP/C-3/37.792 – Microsoft) in podredno predloga za odpravo ali znižanje periodične denarne kazni, ki je s to odločbo naložena tožeči stranki,

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi N. J. Forwood (poročevalec), predsednik, F. Dehousse in J. Schwarcz, sodnika,

sodni tajnik: N. Rosner, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. maja 2011

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

- 1 Microsoft Corp., družba s sedežem v Redmondu, Washington (Združene države) načrtuje, razvija in trži obsežno ponudbo proizvodov programske opreme za različne vrste računalniških naprav. Ti proizvodi programske opreme med drugim vključujejo operacijske sisteme za odjemalske osebne računalnike (v nadaljevanju: odjemalski osebni računalniki) in operacijske sisteme za strežnike delovnih skupin.
- 2 Komisija je 24. marca 2004 izdala Odločbo 2007/53/ES v zvezi s postopkom na podlagi člena 82 [ES] in člena 54 Sporazuma EGP proti Microsoft Corporation (Zadeva št. COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (UL 2007, L 32, str. 23, v nadaljevanju: odločba iz leta 2004).
- 3 V odločbi iz leta 2004 je navedeno, da je družba Microsoft kršila člen 82 ES in člen 54 Sporazuma EGP z zlorabama prevladujočega položaja, od katerih je prva, ki je edina upoštevana v okviru obravnavane zadeve, ta, da je družba Microsoft konkurentom zavrnila posredovanje „informacij o interoperabilnosti“ in ni dovolila njihove uporabe za razvoj in distribucijo konkurenčnih proizvodov na trgu operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin v obdobju od oktobra 1998 do datuma vročitve odločbe iz leta 2004 (člen 2(a) odločbe iz leta 2004).

- 4 V skladu z odločbo iz leta 2004 so „informacije o interoperabilnosti“ „izčrpne in pravilne informacije o vseh protokolih, izvedenih v operacijskem sistemu Windows za strežnike delovnih skupin, ki jih strežniki delovnih skupin Windows uporabljajo za storitve skupne uporabe datotek in tiskalnikov ter storitve upravljanja uporabnikov in skupin uporabnikov, vključno s storitvami krmilnika domene Windows, imeniško storitvijo Active Directory in storitvijo „Group Policy““ (člen 1(1) odločbe iz leta 2004).
- 5 „Omrežja Windows za delovne skupine“ so opredeljena kot „skupine odjemalskih osebnih računalnikov, na katerih je nameščen operacijski sistem Windows za odjemalske osebne računalnike, in strežnikov, na katerih je nameščen operacijski sistem Windows za strežnike delovnih skupin, ki so med seboj povezani po računalniškem omrežju“ (člen 1(7) odločbe iz leta 2004).
- 6 „Protokoli“ so opredeljeni kot „celota pravil medsebojne povezanosti in interakcije med različnimi operacijskimi sistemi Windows za strežnike delovnih skupin in operacijskimi sistemi Windows za odjemalske osebne računalnike, ki so nameščeni na različnih računalnikih v omrežju Windows za delovne skupine“ (člen 1(2) odločbe iz leta 2004).
- 7 Komisija v odločbi iz leta 2004 poudarja, da se zadevna zavrnitev ne nanaša na elemente „izvirne kode“ družbe Microsoft, ampak samo na informacije o zadevnih protokolih, torej na podroben opis tistega, kar se pričakuje od zadevne programske opreme, v nasprotju z izvedbo, ki pomeni izvedbo kode na računalniku (točki 24 in 569 obrazložitve odločbe iz leta 2004). Med drugim pojasnjuje, da „Microsoftu ne namerava odrediti, naj dovoli tretjim osebam kopiranje sistema Windows“ (točka 572 obrazložitve odločbe iz leta 2004).
- 8 Za obe zlorabi, opredeljeni v odločbi z leta 2004, je bila naložena globa v višini 497 196 304 EUR (člen 3 odločbe iz leta 2004).
- 9 V členu 5 odločbe iz leta 2004 je kot ukrep za odpravo zavrnitve, ki pomeni zlorabo, navedene v členu 2(a) te odločbe, družbi Microsoft naloženo:
- „(a) Microsoft [...] v roku 120 dni od vročitve te odločbe razkrije informacije o interoperabilnosti vsem podjetjem, ki želijo razvijati in distribuirati operacijske sisteme za strežnike delovnih skupin, ter tem podjetjem pod razumnimi in nediskriminatornimi pogoji dovoli uporabo informacij o interoperabilnosti za razvoj in distribucijo operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin;
- (b) Microsoft [...] zagotovi, da se razkrite informacije o interoperabilnosti po potrebi in pravočasno posodabljaajo;
- (c) Microsoft [...] v roku 120 dni od vročitve te odločbe vzpostavi sistem ocenjevanja, ki omogoči zainteresiranim podjetjem, da se učinkovito informirajo o obsegu in pogojih uporabe informacij o interoperabilnosti; Microsoft [...] lahko postavlja razumne in nediskriminatorne pogoje, s katerimi se zagotovi, da je dostop do informacij o interoperabilnosti v tem okviru možen samo za namene ocene;
- (d) Microsoft v roku 60 dni od vročitve te odločbe sporoči Komisiji vse ukrepe, ki jih namerava sprejeti za uskladitev z zgornjimi točkami (a), (b) in (c); Microsoft [...] pri tem sporoči Komisiji dovolj podrobnosti zato, da Komisija lahko opravi prvo presojo zgoraj navedenih ukrepov z namenom, da ugotovi, ali ti ukrepi učinkovito spoštujejo to odločbo; Microsoft [...] med drugim podrobno navede pogoje, pod katerimi dovoljuje uporabno informacij o interoperabilnosti;
- [...]“

- 10 Člen 7 odločbe iz leta 2004 določa:

„Microsoft [...] v roku 30 dni od vročitve te odločbe Komisiji predloži predlog o vzpostavitvi mehanizma, ki bo Komisiji pomagal pri nadziranju, ali Microsoft [...] ravna v skladu s to odločbo. Ta mehanizem vključuje pooblaščenca, ki bo neodvisen od Microsofta [...]

Če bi Komisija menila, da mehanizem, ki ga je predlagal Microsoft [...], ni ustrezen, bi lahko tak mehanizem naložila z odločbo.“

- 11 Družba Microsoft je 7. junija 2004 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo zoper odločbo iz leta 2004.
- 12 Družba Microsoft je na podlagi člena 242 ES z ločeno vlogo v sodnem tajništvu Splošnega Sodišča 25. junija 2004 vložila predlog za odlog izvršitve člena 4, člena 5, od (a) do (c), ter člena 6(a) odločbe iz leta 2004.
- 13 Predsednik Splošnega sodišča je s sklepom z dne 22. decembra 2004 v zadevi Microsoft proti Komisiji (T-201/04 R, ZOdl., str. II 4463) ta predlog zavrnil.
- 14 Komisija je v odločbi C(2005) 2988 final z dne 28. julija 2005 v zvezi s postopkom na podlagi člena 82 [ES] (Zadeva št. COMP/C-3/37.792 – Microsoft) naložila vzpostavitev mehanizma iz člena 7 odločbe iz leta 2004. Komisija je 4. oktobra 2005 imenovala neodvisnega pooblaščenca.
- 15 Komisija je v odločbi z dne 10. novembra 2005 (v nadaljevanju: odločba iz leta 2005), s katero je naložila periodično denarno kazen na podlagi člena 24(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205), menila, da tehnična dokumentacija, ki jo je pripravila družba Microsoft 20. oktobra 2005 in ki vsebuje informacije o interoperabilnosti, ni bila niti natančna niti popolna (točka 101 obrazložitve odločbe iz leta 2005). Menila je tudi, da zneski plačil, ki jih je družba Microsoft določila za uporabo informacije o interoperabilnosti in dostop do njih, niso bili razumni (točki 161 in 193 obrazložitve odločbe iz leta 2005). Družbi Microsoft je iz teh razlogov naložila, naj izpolni obveznosti iz člena 5(a) in (c) odločbe iz leta 2004 v roku, ki se izteče 15. decembra 2005, in za primer neizpolnitve obveznosti določila periodično denarno kazen 2 milijona EUR za vsak zamujen dan.
- 16 Komisija je v odločbi z dne 12. julija 2006 (v nadaljevanju: odločba iz leta 2006) o določitvi dokončnega zneska periodične denarne kazni, naložene Microsoftu [...] z Odločbo št. C(2005) 4420 final (Zadeva št. COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (UL 2008, C 138, str. 10), menila, da tehnična dokumentacija, ki jo je pripravila družba Microsoft 20. junija 2006 in ki vsebuje informacije o interoperabilnosti, ni bila niti natančna niti popolna (točka 232 obrazložitve odločbe iz leta 2006). Zato je družbi Microsoft naložila periodično denarno kazen 280,5 milijona EUR, ker ni izpolnila obveznosti iz člena 5(a) in (c) odločbe iz leta 2004 v obdobju od 16. decembra 2005 do 20. junija 2006. Poleg tega je zvišala periodično denarno kazen, ki se na podlagi odločbe iz leta 2005 lahko naloži, na 3 milijone EUR na dan od 31. julija 2006.
- 17 Družba Microsoft je s tožbo, vloženo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 2. oktobra 2006, izpodbijala odločbo iz leta 2006.
- 18 Splošno sodišče je s sodbo z dne 17. septembra 2007 v zadevi Microsoft proti Komisiji (T-201/04, ZOdl., str. II-3601) člen 7 odločbe iz leta 2004 razglasilo za ničen, v preostalem pa tožbo zavrnilo. V prvi točki izreka zgoraj navedene sodbe Microsoft proti Komisiji je določeno:

„1. Člen 7 Odločbe Komisije 2007/53/ES z dne 24. marca 2004 v zvezi s postopkom na podlagi člena 82 [ES] in člena 54 Sporazuma EGP proti Microsoft [...] (Zadeva št. COMP/C-3/37.792 – Microsoft) se razglasi za ničen v delu, v katerem:

- je Microsoftu odrejeno, da predloži predlog o vzpostavitvi mehanizma, ki mora vključevati imenovanje neodvisnega pooblaščenca s pooblastili, da neodvisno od Komisije dostopa do Microsoftove pomoči, informacij, dokumentov, prostorov in zaposlenih ter do ‚izvirne kode‘ upoštevni Microsoftovih proizvodov;

- se zahteva, da je v predlogu za vzpostavitev tega mehanizma določeno, da Microsoft nosi vse stroške v zvezi z imenovanjem pooblaščenca, vključno z njegovim plačilom;
  - se Komisiji pridržuje pravica, da z odločbo odredi mehanizem, kot je naveden v prvi in drugi alineji zgoraj.“
- 19 Družba Microsoft je z dopisom, vloženim v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 24. oktobra 2007, umaknila tožbo, ki jo je vložila zoper odločbo iz leta 2006 (glej točko 17 zgoraj).

Izpodbijana odločba

- 20 Komisija je z Odločbo C(2008) 764 final z dne 27. februarja 2008 o določitvi dokončnega zneska periodične denarne kazni, naložene [Microsoftu] z Odločbo C(2005) 4420 final (Zadeva COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (UL 2009, C 166, str. 20; v nadaljevanju: izpodbijana odločba) naložila družbi Microsoft periodično denarno kazen 899 milijonov EUR, ker naj v obdobju od 21. junija 2006 do 21. oktobra 2007 ne bi izpolnila obveznosti iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004.
- 21 Iz točke 14 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja, da se nanaša izključno na obveznost, ki je družbi Microsoft naložena na podlagi člena 5(a) odločbe iz leta 2004, da mora družba Microsoft omogočiti dostop do informacij o interoperabilnosti in dovoliti njihovo uporabo pod razumnimi in nediskriminatornimi pogoji.

Program protokolov strežnikov delovnih skupin

- 22 Iz točk od 21 do 23 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja, da je družba Microsoft v dopisu z dne 29. oktobra 2004 predložila Komisiji osnutka dveh dogovorov, ki ju je nameravala predlagati svojim konkurentom v okviru „Work Group Server Protocol Program“ (program protokolov strežnikov delovnih skupin). Šlo je za osnutek dogovora za pridobitev licence pravic intelektualne lastnine v zvezi z zadevnimi protokoli in za osnutek dogovora o ocenjevanju navedenih protokolov.
- 23 Družba Microsoft je v dopisu z dne 20. maja 2005 v okviru stalnih stikov s Komisijo predložila pet vrst dogovorov (v nadaljevanju skupaj: dogovori WSSP), in sicer:
- Microsoft Work Group Server Protocol Program License Agreement (All IP) for Development and Product Distribution (Work Group Server Operating System Software) (dogovor o licenci (All IP) za razvoj proizvodov programske opreme in njihovo distribucijo v okviru programa protokolov strežnikov delovnih skupin družbe Microsoft, v nadaljevanju: dogovor All IP);
  - Microsoft Communications Protocol Program Agreement for Evaluation of Technical Documentation (3-Day) (dogovor o oceni tehnične dokumentacije v okviru programa komunikacijskih protokolov družbe Microsoft (tri dni));
  - Microsoft Communications Protocol Program Agreement for Evaluation of Technical Documentation (30-Day) (dogovor o oceni tehnične dokumentacije v okviru programa komunikacijskih protokolov družbe Microsoft (trideset dni));
  - Microsoft Work Group Server Protocol Program License Agreement (No Patents) for Development and Product Distribution (Work Group Server Operating System Software); (dogovor o licenci (No Patents) za razvoj in distribucijo proizvodov programske opreme za strežnike delovnih skupin v okviru programa protokolov strežnikov delovnih skupin družbe Microsoft, v nadaljevanju: dogovor No Patent);

— Microsoft Work Group Server Protocol Program Patent Only License Agreement for Development and Product Distribution (dogovor o licenci (Patent Only) za razvoj in distribucijo programske opreme v okviru programa protokolov strežnikov delovnih skupin družbe Microsoft, v nadaljevanju: dogovor Patent Only) (točki 32 in 33 obrazložitve izpodbijane odločbe).

- 24 Iz točk 33, 37, 39, 40, 44, 57, 59, 66, 92 in 103 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja, da je družba Microsoft v okviru stalnih stikov s Komisijo v obdobju od 20. maja 2005 do 21. maja 2007 eno za drugo predložila trinajst revidiranih različic dogovorov WSPP, ki se nanašajo na sheme plačil. Shema plačila, ki je bila predložena 22. oktobra 2007, predvideva sklenitev dogovora No Patent, ki omogoča dostop do tehnične dokumentacije, ki vsebuje informacije o interoperabilnosti, in njeno uporabo v zameno za plačilo pavšalnega zneska 10.000 EUR. Tudi dogovor o licenci za patentirane tehnologije je dostopen v zameno za plačilo, ki se izračuna na podlagi neto prihodka sopogodbjenika družbe Microsoft (točka 102 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 25 V skladu s točko 39 obrazložitve izpodbijane odločbe različica dogovorov WSPP, ki jo je družba Microsoft predložila Komisiji 31. maja 2005, vsebuje tudi načela ocenjevanja informacij o interoperabilnosti (v nadaljevanju: načela ocenjevanja WSPP), ki so bila izdelana po pogajanjih med strankama. Navedena načela naj bi vodila neodvisnega pooblaščenca ne le v okviru izdelave posvetovalnih mnenj, ampak tudi, kadar ga sopogodbjenik družbe Microsoft pooblasti, da odloči, ali je znesek zadevnega plačila razumen, pri čemer lahko High Court of Justice (England & Wales) (višje sodišče (Anglija in Wales), Združeno kraljestvo) razglasi, da je njegova odločba izvršilni naslov (točki 47 in 113 izpodbijane odločbe).

Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah

- 26 Komisija je 1. marca 2007 družbi Microsoft poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah (točka 73 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 27 Družba Microsoft je v dopisu z dne 2. marca 2007 prosila Komisijo, naj ji sporoči natančne zneske plačil, ki bi jih morala določiti, da bi se štelo, da je njeno ravnanje v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz odločbe iz leta 2004. Komisija je v dopisu z dne 8. marca 2007 odgovorila, da ji ni treba določiti natančnih zneskov plačil, pač pa se mora prepričati, da so bila vsa plačila, ki jih je zahtevala družba Microsoft, razumna in nediskriminatorna v skladu s členom 5(a) odločbe iz leta 2004 (točka 75 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 28 Družba Microsoft je v dopisu z dne 23. aprila 2007 predložila odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Komisija je 24. julija 2007 naslovila na družbo Microsoft „pismo dejstev“, v katerem ji je dala priložnost, da komentira ugotovljeno dejansko stanje po obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. Družba Microsoft je stališče podala 31. avgusta 2007 (točke 82, 98 in 99 obrazložitve izpodbijane odločbe).

Ugotavljanje spoštovanja obveznosti iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004

Merila za ugotavljanje razumnosti zneskov plačil, ki jih je določila družba Microsoft

- 29 Komisija je v točki 105 obrazložitve izpodbijane odločbe poudarila, da so morala v skladu s točko 1003 obrazložitve odločbe iz leta 2004 vsa plačila, zahtevana v zameno za dostop do informacij o interoperabilnosti in njihovo uporabo, omogočati uporabnikom teh informacij, da lahko trajno konkurirajo operacijskim sistemom za strežnike delovnih skupin družbe Microsoft. Tako plačilo v skladu s točko 1008(ii) obrazložitve odločbe iz leta 2004 tudi ne sme odražati strateške vrednosti, ki izhaja iz moči družbe Microsoft na trgu operacijskih sistemov za odjemalske osebne računalnike ali na trgu operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin.

- 30 Komisija je v teh okoliščinah menila, da v smislu člena 5(a) odločbe iz leta 2004 razumnost vsakega pogoja, ki ga določa družba Microsoft in ki potencialno pomeni omejitev dostopa do informacij o interoperabilnosti in njihovo uporabo, pomeni, da je tak pogoj nujen in sorazmeren z vidika legitimnih interesov družbe Microsoft, ki ga tak pogoj ščiti. Vsako plačilo, ki ga zahteva družba Microsoft, naj bi torej moralo, da bi bilo objektivno utemeljeno, odražati morebitno lastno vrednost zadevnih informacij, ne pa strateške vrednosti, ki je posledica preproste možnosti, da družba Microsoft omogoči interoperiranje s svojim operacijskim sistemom. Družba Microsoft naj bi morala to okoliščino dokazati (točki 106 in 107 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 31 Komisija je menila, da so bila načela ocenjevanja WSPP (glej točko 25 zgoraj) v skladu s cilji, navedenimi v točkah 1003 in 1008(ii) obrazložitve odločbe iz leta 2004. Ta načela so določala, da mora shema plačila uporabnikom informacij o interoperabilnosti omogočati, da trajno konkurirajo družbi Microsoft. Določala so tudi, da je za ugotovitev, ali imajo informacije o interoperabilnosti lastno vrednost, ki ni strateška vrednost, opisana v točki 29 zgoraj, treba, prvič, obravnavati, ali so zadevni protokoli stvaritve družbe Microsoft, drugič, ugotoviti, ali so ti izvirni proizvodi inovativni, in tretjič, upoštevati tržno vrednotenje primerljivih tehnologij, ki ne zajema strateške vrednosti, ki je posledica morebitnega prevladujočega položaja teh proizvodov (točki 117 in 118 obrazložitve).
- 32 Komisija je v točkah 119 in 158 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla tudi, da je za presojo, ali so bili zneski plačil, ki jih je določila družba Microsoft, razumni, uporabila merila, navedena v točki 31 zgoraj.
- 33 Komisija je poudarila tudi, da je presojo opravila za obdobje do 21. oktobra 2007 na podlagi različice dogovorov WSPP, ki je bila predložena 21. maja 2007 (glej točko 24 zgoraj). Glede na to, da so sheme plačil v tej različici dogovorov WSPP določale zneske plačil, ki so nižji od zneskov, določenih v prejšnji različici, so ugotovitve Komisije *a fortiori* uporabljive za te prejšnje različice v skladu s točko 103 obrazložitve izpodbijane odločbe.
- 34 Komisija je glede prvega merila, navedenega v točki 31 zgoraj, navedla, da ni bilo izpolnjeno, ker je družba Microsoft uporabila javne protokole (točka 129 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 35 Komisija je glede drugega merila, navedenega v točki 31 zgoraj, poudarila, da družba Microsoft ni imela pravice do plačila, če zadevne tehnologije niso bile nove, ker so bile del stanja tehnike, ali so z vidika strokovnjaka očitno izhajale iz stanja tehnike. Menila je, da so bila merila, ki se nanašajo na novost in neočitnost, primerna, ker so se nanašala na jasno opredeljene pojme na področju intelektualne lastnine (točki 130 in 138 obrazložitve izpodbijane odločbe). V tem okviru je menila, da imajo majhne dodatne spremembe in izboljšave zgolj zanemarljivo vrednost za naslovnike informacij o interoperabilnosti in jih ni bilo mogoče šteti za inovacije za potrebe izvršitve odločbe iz leta 2004 (točka 144 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 36 Komisija je v zvezi s tem dodala, da je glede na to, da se je družba Microsoft sklicevala na patente za tehnologije, ki se nanašajo na protokole, navedene v predloženi tehnični dokumentaciji, začasno in za potrebe izpodbijane odločbe štela, da so bile te tehnologije inovativne (točka 132 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 37 Komisija je glede tretjega merila, navedenega v točki 31 zgoraj, navedla, da je treba preveriti, ali so bili zneski plačil, ki jih je družba Microsoft določila, združljivi s tržnim vrednotenjem primerljivih tehnologij (točka 139 obrazložitve izpodbijane odločbe).

Presoja razumnosti zneskov plačil, ki jih je določila družba Microsoft

– Splošni okvir

- 38 Komisija je v točkah od 159 do 164 izpodbijane odločbe povzela splošni okvir sheme plačila, ki ga je predlagala družba Microsoft.

- 39 Komisija je v zvezi s tem trdila, da je družba Microsoft predlagala različne vrste dostopov do informacij o interoperabilnosti v okviru dogovorov WSPP. Družba Microsoft je v tem okviru ponudila dostop do protokolov v zvezi s petimi scenariji za storitev skupne uporabe datotek in tiskalnikov, šestnajstimi scenariji za storitev upravljanja uporabnikov in skupin uporabnikov ter storitvijo „general networking“.
- 40 Štiri vrste dogovorov so omogočile dostop do informacij o interoperabilnosti.
- 41 Prvič, dogovor No Patent, je dovoljeval naslovnikom informacij o interoperabilnosti, da na podlagi tehnične dokumentacije razvijejo in distribuirajo operacijske sisteme za strežnike delovnih skupin.
- 42 Drugič, družba Microsoft je na podlagi dogovora Patent Only podelila licenco za vsebino patentov, za katere meni, da so se nanašali na potrebno tehnologijo za interoperiranje z operacijskimi sistemi Windows za odjemalske osebne računalnike in za strežnike delovnih skupin.
- 43 Tretjič, družba Microsoft je na podlagi dogovora All IP podelila le licence za vsebino patentov, za katere meni, da so se nanašali na potrebno tehnologijo za interoperiranje z operacijskimi sistemi Windows za odjemalske osebne računalnike in za strežnike delovnih skupin, in tudi dostop do tehnične dokumentacije in pravico do njene uporabe.
- 44 Četrtrič, družba Microsoft je na podlagi dogovora z naslovom „Interface Definition Language Only“ omogočila dostop do tehnične dokumentacije za te datoteke in pravico do njene uporabe.
- 45 Iz točke 160 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja tudi, da je družba Microsoft za večino scenarijev zahtevala zneske plačil glede na vrsto predvidenega dogovora in da je posamezen znesek uskladila z najmanjšim in najvišjim možnim zneskom. Zneski plačil so bili določeni tudi za scenarije, kombinirane glede na storitev, in za vse scenarije v okviru treh storitev, navedenih v točki 39 zgoraj. Zahtevano plačilo je bilo določeno bodisi v odstotkih neto prihodka sopogodbjenika družbe Microsoft iz prodaje proizvodov, v katerih so uporabljeni zadevni protokoli, bodisi v pavšalnem znesku za prodani strežnik.
- 46 Nazadnje iz točk 166, 167 in 297 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja, da se je Komisija osredotočila na razumnost zneskov plačil, ki jih je družba Microsoft zahtevala za nepatentirane tehnologije, vključene v tehnično specifikacijo in razkrite v okviru dogovora No Patent.
- Inovativnost protokolov, opisanih v tehnični dokumentaciji, za katere družba Microsoft omogoča dostop na podlagi dogovora No Patent
- 47 Družba Microsoft je v skladu s točko 169 obrazložitve izpodbijane odločbe v dveh poročilih, ki sta bili predloženi Komisiji 31. julija in 24. avgusta 2006, trdila, da 173 protokolov vsebuje nepatentirane inovacije.
- 48 Družba Microsoft naj bi v utemeljitev te ugotovitve, prvič, preverila, ali je zadevne tehnologije razvila sama oziroma ali so bile razvite za njen račun, drugič, opisala težave, ki so bile rešene s to tehnologijo, tretjič, navedla tehnologije, ki so del stanja tehnike in ki se upoštevajo pri dokazovanju inovativnosti zadevnega protokola, in četrtrič, navedla te inovacije v revidirani tehnični dokumentaciji.
- 49 Iz točk 62, 69 in 171 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja tudi, da je neodvisni pooblaščenec na predlog Komisije presodil ugotovitve družbe Microsoft glede nepatentirane tehnologije na podlagi metodologije, opisane v točki 48 zgoraj, in da je Komisija naročila specializiranemu podjetju TAEUS, naj stori enako glede scenarijev z naslovom „File Replication Service“, „Directory Replication Service“ in „Network Access Protection“. Poročila družbe TAEUS in neodvisnega pooblaščenca so bila Komisiji predložena 15. decembra 2006 in 27. februarja 2007.

- 50 Komisija je navedla, da je neodvisni pooblaščenec ugotovil, da le majhen del materiala, ki ga je družba Microsoft navedla v tehnični dokumentaciji, upravičeval plačilo na podlagi inovativnosti. Poleg tega je družba TAEUS ugotovila, da nobena od 21 tehnologij, ki so vključene v tri scenarije, ki jih je obravnavala, ni bila inovativna (točke od 171 do 174 obrazložitve izpodbijane odločbe). Te ugotovitve, kot izhaja iz opombe na strani 197 izpodbijane odločbe, niso bile spremenjene po odgovoru družbe Microsoft na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, na podlagi katerega sta bili izdelani poročili neodvisnega pooblaščenca in poročilo družbe TAEUS.
- 51 Komisija je glede 173 tehnologij, ki se nanašajo na protokole, ki jih je družba Microsoft označila za inovativne, ugotovila, da je bilo 166 tehnologij del stanja tehnike oziroma so z vidika strokovnjaka očitno izhajale iz stanja tehnike in da je bilo 7 tehnologij inovativnih (točki 175 in 219 obrazložitve izpodbijane odločbe).
- 52 Teh 173 zadevnih tehnologij je navedenih v tabeli, ki je priložena k izpodbijani odločbi in vsebuje kratek opis vsake tehnologije ter za večino tehnologij informacije o datumu njihovega nastanka, koristi, ki po mnenju družbe Microsoft iz njih izhajajo, sklicevanje na spis, ki ga je predložila družba Microsoft, povzetek presoje, napotitev na stanje tehnike in na vir, ki po mnenju Komisije upravičuje opravljeno presojo, in navedbe o stanju tehnike. Zadevni viri so poročili neodvisnega pooblaščenca z dne 3. marca in 8. julija 2007 ter ugotovitve European Committee for Interoperable Systems (ECIS) z dne 8. maja 2007 v zvezi z odgovorom družbe Microsoft na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 53 Komisija je v točkah od 187 do 218 obrazložitve izpodbijane odločbe pojasnila presojo inovativnosti osmih tehnologij, ki se nanašajo na protokole, ki se uporabijo v scenariju „Directory & Global Catalog Replication“, ki je del storitve upravljanja uporabnikov in skupin uporabnikov, in enajstih tehnologij, ki se nanašajo na protokole, ki se uporabijo v scenariju „File Replication Service“, ki je del storitve skupne uporabe datotek in tiskalnikov. Komisija je trditve družbe Microsoft, da so te tehnologije inovativne, razen trditve v zvezi z tehnologijo „File Staging“, zavrnila (točka 219 obrazložitve izpodbijane odločbe).

– Tržno vrednotenje primerljivih tehnologij

- 54 Komisija je v točkah od 220 do 279 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla ugotovitve glede tržnega vrednotenja tehnologij, ki so primerljive z nepatentiranimi tehnologijami, razkritimi v okviru dogovora No Patent. V skladu s to ugotovitvijo družba Microsoft in druga podjetja ponujajo primerljive tehnologije brez plačila, tako da je tržno vrednotenje pokazalo, da zneski plačil, ki jih je določila družba Microsoft, niso bili razumni.

Periodična denarna kazen

- 55 Komisija je v točki 285 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da se ta odločba nanaša izključno na obdobje od 21. junija 2006 do 21. oktobra 2007. V točki 298 obrazložitve izpodbijane odločbe je pojasnila, da shema, ki jo je sprejela družba Microsoft 22. oktobra 2007 (glej točko 24 zgoraj), ni bila sporna glede razumnosti zneskov plačil, ki so bili navedeni v njej. Komisija je zato določila dokončni znesek periodične denarne kazni 899 milijonov EUR za to obdobje (točki 299 in 300 obrazložitve izpodbijane odločbe).

Postopek in predlogi strank

- 56 Družba Microsoft je 9. maja 2009 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 57 Fundacija Free Software Foundation Europe eV (v nadaljevanju: FSFE) in skupina Samba Team sta v dopisu, vložnem v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 16. avgusta 2008, predlagali intervencijo v tem postopku v podporo Komisiji.

- 58 Združenje Software & Information Industry Association (v nadaljevanju: SIIA) in odbor ECIS sta v dopisu, vložnem v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 19. avgusta 2008, predlagala intervencijo v tem postopku v podporo Komisiji.
- 59 Družbi International Business Machines Corp. (v nadaljevanju: IBM) in Red Hat Inc. sta v dopisu, vložnem v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 25. avgusta 2008, predlagali intervencijo v tem postopku v podporo Komisiji.
- 60 Družba Oracle Corp. je v dopisu, vložnem v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 26. avgusta 2008, predlagala intervencijo v tem postopku v podporo Komisiji.
- 61 Združenji The Computing Technology Industry Association, Inc. (v nadaljevanju: CompTIA) in Association for Competitive Technology, Inc. (v nadaljevanju: ACT) sta v dopisih, vložnih v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 25. in 26. avgusta 2008, predlagali intervencijo v tem postopku v podporo družbe Microsoft.
- 62 Predsednik sedmega senata Splošnega sodišča je s sklepom z dne 20. novembra 2008 te intervencije dovolil.
- 63 Intervenienti so predložili vloge, druge stranke pa so predložile stališča glede teh vlog v za to določenih rokih.
- 64 Ker je bila sestava senatov Splošnega sodišča spremenjena, je bil sodnik poročevalec razporejen v drugi senat, kateremu je bila zato dodeljena obravnavana zadeva.
- 65 Splošno sodišče se je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek, in je stranke v okviru ukrepov procesnega vodstva pozvalo, naj predložijo nekatere dokumente in druge informacije.
- 66 Družba Microsoft predlaga Splošnemu sodišču, naj:
- izpodbijano odločbo razglasi za nično;
  - podredno, odpravi ali zniža znesek periodične denarne kazni;
  - Komisiji in strankam, ki so intervenirale v njeno podporo, naloži plačilo stroškov.
- 67 Komisija predlaga Splošnemu sodišču, naj:
- tožbo zavrne;
  - družbi Microsoft naloži plačilo stroškov.
- 68 Fundacija FSFE, skupina Samba Team, združenje SIIA, odbor ECIS ter družbe IBM, Red Hat in Oracle predlagajo Splošnemu sodišču, naj:
- tožbo zavrne;
  - družbi Microsoft naloži plačilo stroškov, povezanih z njihovo intervencijo.
- 69 Združenje CompTIA predlaga Splošnemu sodišču, naj:
- izpodbijano odločbo razglasi za nično;

— Komisiji naloži plačilo stroškov, povezanih z njegovo intervencijo.

70 Združenje ACT predlaga Splošnemu sodišču, naj:

— izpodbijano odločbo razglasi za nično;

— podredno, odpravi ali zniža znesek periodične denarne kazni, ki je bil naložen družbi Microsoft;

— Komisiji naloži plačilo stroškov, povezanih z njegovo intervencijo.

Pravo

71 Tožbeni razlogi družbe Microsoft se nanašajo na, prvič, nezakonitost naložitve periodične denarne kazni, preden so bile obveznosti družbe Microsoft na podlagi člena 5 odločbe iz leta 2004 zadostno konkretizirane, drugič, napako Komisije glede ugotovitve nerazumnosti zneskov plačil v zvezi z dogovorom No Patent, tretjič, napako Komisije glede meril za presojo inovativnosti tehnologij v zvezi s protokoli, ki so predmet dogovora No Patent, četrtič, nezakonito uporabo poročil neodvisnega pooblaščenca, petič, kršitev pravice do obrambe in, šestič, na neobstoj pravne podlage za naložitev periodične denarne kazni ter na njeno pretiranost in nesorazmernost.

72 Družba Microsoft v okviru prvega, drugega, tretjega in šestega tožbenega razloga trdi tudi to, da izpodbijana odločba ni obrazložena.

Prvi pritožbeni razlog: nezakonitost naložitve periodične denarne kazni, preden so bile obveznosti družbe Microsoft na podlagi člena 5(a) odločbe iz leta 2004 konkretizirane

Trditve strank

73 Družba Microsoft v podporo prvega tožbenega razloga skupaj navaja štiri očitke.

74 Prvič, Komisija naj bi kršila svojo obveznost, da natančno določi storitve, ki bi jih družba Microsoft morala izvesti, da bi se uskladila s členom 5(a) odločbe iz leta 2004. Komisija bi namreč, kot izhaja iz njene prakse odločanja, lahko v odločbi iz leta 2004 natančno določila zneske plačil, ki jih lahko zahteva družba Microsoft. Pojem „razumni zneski“ naj bi vključeval različne zneske. Ta ugotovitev naj ne bi niti izpodbijala odločbe iz leta 2004 niti nasprotovala možnosti izvrševanja določb, ki vsebujejo nedoločene pravne pojme, ampak naj bi izpodbijala možnost, da se periodična denarna kazen naloži za kršitev zgoraj navedene določbe, preden se natančno določijo obveznosti, ki iz nje izhajajo.

75 Komisija naj bi zato, da bi natančno določila te obveznosti, preden je zahtevala, da se družba Microsoft z njimi uskladi, določila postopek, naveden v členu 5(d) te določbe. Kot naj bi Komisija navedla v obvestilih o očitkih, ki jih je poslala družbi Microsoft avgusta 2000 in avgusta 2003, in kot naj bi izhajalo iz točke 995 obrazložitve odločbe iz leta 2004, pa bi Komisija, če ukrepi družbe Microsoft ne bi bili zadovoljivi, naložila potrebne ukrepe z odločbo. Vendar naj bi Komisija konstantno zavračala konkretno razlago pojma „razumni zneski plačila“, čeprav naj bi na podlagi odgovornost, ki jo je sprejela na podlagi člena 5 odločbe iz leta 2004, morala družbi Microsoft naložiti pogoje, ki bi bili natančno določeni v odločbi. Ker načela ocenjevanja WSPP vsebujejo le splošne smernice, ki ne zadoščajo za določitev natančnega zneska, jih ni mogoče šteti kot zadostne. Trditve o neobstoju lastne vrednosti in o običajnem brezplačnem ponujanju informacij o interoperabilnosti naj ne bi bile podprte z dejstvi in naj bi bile diskreditirane s sklenitvijo licenčnih dogovorov v skladu s shemo plačila družbe Microsoft.

- 76 Drugič, družba Microsoft trdi, da je Komisija z več storitvami kršila člen 24 Uredbe št. 1/2003, ker se za naložitev periodične denarne kazni, katere namen je subjekt prisiliti, da sprejme določeno ravnanje, predpostavlja, da so obveznosti zadevnega subjekta natančno določene, sicer naložitev periodične denarne kazni krši temeljne pravice. V obravnavanem primeru bi se Komisija, ki naj ne bi smela začeti postopka iz člena 24 Uredbe št. 1/2003, če ni prepričana, kaj je morala družba Microsoft narediti za uskladitev z odločbo iz leta 2004, lahko za natančno določitev ustreznih obveznosti družbe Microsoft obrnila na neodvisnega pooblaščenca.
- 77 Tretjič, družba Microsoft ob podpori združenja CompTIA poudarja, da naj bi Komisija s tem, da je naložila periodično denarno kazen pred natančno določitvijo obveznosti družbe Microsoft, kršila načelo dobrega upravljanja. Združenje CompTIA v zvezi s tem poudarja, da ravnanje Komisije ni pregledno, objektivno in pravično ter da je naložena periodična denarna kazen samovoljna in nesorazmerna glede na okoliščine obravnavanega primera. Združenje CompTIA meni, da ravnanje Komisije pomeni tveganje in nevarnost, ki zatira pripravljenost za razvoj inovacij v škodo potrošnikom.
- 78 Četrtoč, družba Microsoft trdi, da je Komisija s tem, da je zavrnila sprejetje odločbe, ki bi lahko bila predmet sodnega nadzora in bi natančno določila obveznosti, ki izhajajo iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004, glede zneskov plačil, dejansko naložila družbi Microsoft, naj se uskladi z njenimi zahtevami po znižanju višine plačil za vse dogovore WSPP, ne da bi ta družba lahko zahtevala presojo sodišča glede zakonitosti zadevnih zahtev. Družbi Microsoft naj bi bila tako odvzeta pravica do učinkovitega sodnega varstva zoper „predhodne“ presoje, ki naj bi jih opravila Komisija. Poleg tega, tudi če bi družba Microsoft zavrnila revizijo svojih predlogov ali vložila odškodninsko tožbo ali tožbo zaradi nedelovanja, s tem ne bi mogla doseči, da Komisija z odločbo določi razumne zneske plačil.
- 79 Ker je družba Microsoft med upravnim postopkom večkrat navedla te argumente in ni dobila odgovora niti v izpodbijani odločbi, naj slednja ne bi bila ustrezno obrazložena.
- 80 Združenje ACT trdi, da je družba Microsoft uporabila najprimernejše metode za določitev obveznosti na podlagi člena 5(a) odločbe iz leta 2004, medtem ko naj bi Komisija le zavrnila rezultate preiskav v zvezi s temi metodami, ne da bi predložila pojasnila, ki jih družba Microsoft potrebuje za to, da bi lahko spoštovala zadevne obveznosti. Poleg tega naj bi Komisija zahtevala informacije le od podjetij, ki podpirajo njeno stališče.
- 81 Komisija in intervenienti, ki jo podpirajo, izpodbijajo utemeljenost tega tožbenega razloga in dodajajo, da se družba Microsoft v okviru te tožbe ne more sklicevati na domnevno nenatančnost odločbe iz leta 2004 v zvezi z opredelitvijo obveznosti, ki so ji naložene.

Presoja Splošnega sodišča

- 82 Trditve Komisije, da družba Microsoft izpodbija zakonitost odločbe iz leta 2004, je treba takoj zavrniti. Kot namreč izhaja iz dopisov družbe Microsoft, njene trditve ne temeljijo na domnevni nezakonitosti člena 5(a) te odločbe, ampak na domnevni nemožnosti, da Komisija naloži periodično denarno kazen za kršitev zadevne določbe, ne da bi predhodno z odločbo, ki je lahko predmet tožbe, določila znesek plačila, ki se ji zdi razumen. Ta problem se očitno nanaša na zakonitost izpodbijane odločbe, na podlagi katere je bila naložena periodična denarna kazen.
- 83 Nato je treba poudariti, da je bila, kot izhaja iz točke 280 obrazložitve izpodbijane odločbe, zadevna periodična denarna kazen naložena, ker družba Microsoft ni dovolila dostopa do informacij o interoperabilnosti, na katere se je nanašal dogovor No Patent, in njihove uporabe pod „razumnimi pogoji“, s čimer je kršila obveznost iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004.

- 84 Glede zadnjenavedene določbe, je treba poudariti, da uporaba nedoločenih pravnih pojmov pri oblikovanju pravil, katerih kršitev pomeni civilnopravno, upravno ali celo kazensko odgovornost kršitelja, ne pomeni, da ni mogoče naložiti zakonskih korektivnih ukrepov, če lahko naslovnik norme iz besedila upoštevne določbe in po potrebi z njeno razlago, ki jo podajo sodišča, razbere, za katere storitve in opustitve odgovarja (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 3. maja 2007 v zadevi *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, ZOdl., str. I-3633, točka 50, in z dne 22. maja 2008 v zadevi *Evonik Degussa* proti Komisiji, C-266/06 P, neobjavljena v ZOdl., točka 39).
- 85 V skladu z ustaljeno sodno prakso (sklep Sodišča z dne 10. julija 2001 v zadevi *Irish Sugar* proti Komisiji, C-497/99 P, Recueil., str. I-5333, točka 15; sodbi Splošnega sodišča z dne 11. marca 1999 v zadevi *Eurofer* proti Komisiji, T-136/94, Recueil, str. II-263, točka 271, in z dne 10. aprila 2008 v zadevi *Deutsche Telekom* proti Komisiji, T-271/03, ZOdl., str. II-477, točka 252) je treba izrek odločbe iz leta 2004 brati in razlagati ob upoštevanju navedenega. Iz točke 1003 obrazložitve te odločbe izhaja, da je njen namen zagotoviti, da konkurenti družbe Microsoft lahko z uporabo razkritih informacij razvijajo proizvode, ki so interoperabilni s strukturo domene operacijskega sistema Windows, ki je v osnovi integrirana v prevladujoči proizvod, ki je del operacijskega sistema Windows za odjemalske osebne računalnike, in da torej lahko trajno konkurirajo operacijskim sistemom za strežnike delovnih skupin družbe Microsoft. Poleg tega je v točki 1008(ii) obrazložitve odločbe iz leta 2004 navedeno, da plačila, ki jih družba Microsoft lahko zahteva v zameno za dostop do informacij o interoperabilnosti in njihovo uporabo, ne smejo odražati strateške vrednosti, ki izhaja iz moči družbe Microsoft na trgu operacijskih sistemov za odjemalske osebne računalnike ali na trgu operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin.
- 86 V tem okviru je družba Microsoft maja 2005 po pogajanjih s Komisijo (točke 39, 111 in 113 obrazložitve izpodbijane odločbe) v dogovore WSPP vključila načela ocenjevanja WSPP. Družba Microsoft je tako v členu 7,5 dogovora No Patent (v različici z dne 21. maja 2007) pojasnila, da je navedena načela ocenjevanja uporabila pri izdelavi tabele plačil in da sta na podlagi člena 7,7(d) tega dogovora neodvisni pooblaščenec in High Court of Justice pristojna, da ji naložita, kako mora ravnati v primeru kršitve teh načel ocenjevanja.
- 87 Glede vsebine načel ocenjevanja WSPP, ki so opisana v točki 31 zgoraj, je treba ugotoviti, da določajo merila, ki morajo biti izpolnjena kumulativno in ki so dovolj natančna, da lahko družba Microsoft oceni, ali ima neka tehnologija lastno vrednost, ki se razlikuje od njene strateške vrednosti, kot je opisana v točki 1008(ii) obrazložitve odločbe iz leta 2004 in v navedenih načelih ocenjevanja. Poleg tega na podlagi ničesar ni mogoče šteti, da so ta načela ocenjevanja, ki temeljijo na členu 5 odločbe iz leta 2004, zadostna za to, da jih lahko uporabljata neodvisni pooblaščenec in High Court of Justice, niso pa zadostna za to, da družba Microsoft sprejme ravnanje v skladu s to določbo ali da Komisija opravi svojo nalogo nadzora tega ravnanja.
- 88 Iz tega izhaja, da je Komisija imela pravico naložiti družbi Microsoft periodično denarno kazen zaradi nespoštovanja obveznosti, ki izhajajo iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004, ker ta določba izpolnjuje pogoje, navedene v točki 84 zgoraj.
- 89 Dodati je treba, da je Komisija v dopisu z dne 18. aprila 2005 pojasnila družbi Microsoft, da morajo biti vsa plačila pavšalna in ne smejo biti sorazmerna s prihodki iz prodaje proizvodov konkurentov družbe Microsoft. Poleg tega, kot je poudarilo združenje SIIA, je M. B., Senior Vice President, General Counsel and Corporate Secretary družbe Microsoft 1. marca 2007 na tiskovni konferenci, katere prepis je na voljo na spletni strani družbe Microsoft, navedel, da so bila načela ocenjevanja WSPP „zelo jasna“ kljub določeni stopnji kompleksnosti.
- 90 Tudi argumentacija družbe Microsoft, da bi morala Komisija sama z odločbo, zoper katero obstaja pravno sredstvo, določiti primeren znesek plačila, preden je naložila periodično denarno kazen, ni utemeljena.

- 91 Kot namreč izhaja iz točka 84 zgoraj, uporaba nedoločenih pravnih pojmov v odločbi ne preprečuje ugotovitve odgovornosti kršitelja. Če to ne bi bilo tako, kot je poudarila Komisija, za kršitev členov 101 PDEU in 102 PDEU, v katerih so prav tako uporabljeni nedoločeni pravni pojmi, kot sta izkrivljanje konkurence in „zloraba“ prevladujočega položaja, ne bi bilo mogoče naložiti globo pred sprejetjem predhodne odločbe, v kateri so ugotovljene kršitve.
- 92 Nasprotno od trditve družbe Microsoft (glej točko 75 zgoraj) je edini namen člena 5(d) odločbe iz leta 2004 podjetje prisiliti, da sprejme in Komisiji posreduje ukrepe, z izvajanjem katerih se namerava uskladiti z obveznostmi iz točk od (a) do (c) te določbe. Ta člen torej določa obveznost, katere namen je, kot je v njem navedeno, omogočiti Komisiji, da pred iztekom roka 120 dni, določenega v točki (a), presodi ukrepe, ki jih družba Microsoft namerava izvesti za to, da kršitev preneha. Niti iz člena 5(d) odločbe iz leta 2004 niti *a fortiori* iz njene točke 995 obrazložitve torej ne izhaja, da mora Komisija kakor koli z odločbo določiti razumne zneske plačil, preden naloži periodično denarno kazen.
- 93 V zvezi s tem je treba dodati, da se periodična denarna kazen, ki je naložena na podlagi izpodbijane odločbe, nanaša na obdobje od 21. junija 2006 do 21. oktobra 2007. Vendar, kot izhaja iz točke 101 obrazložitve odločbe iz leta 2005 in točke 232 obrazložitve odločbe iz leta 2006 (glej točki 15 in 16 zgoraj), družba Microsoft do 20. junija 2006 ni predložila niti ene natančne in popolne različice informacij o interoperabilnosti, tako da, tudi če bi Komisija menila, da je primerno določiti razumne zneske plačil, tega ne bi mogla storiti.
- 94 Poleg tega razlikovanje med globo in periodično denarno kaznijo, ki jo družba Microsoft skuša uveljaviti (glej točko 76 zgoraj), ni upoštevna za vprašanje, ki se zastavlja v okviru tega tožbenega razloga. Globa, naložena na podlagi člena 23 Uredbe št. 1/2003, in dokončna periodična denarna kazen, kot je ta v obravnavanem primeru, naložena na podlagi člena 24(2) te uredbe, sta namreč posledici kršitve členov 101 PDEU in 102 PDEU in odločbe, ki nalaga prenehanje zadevne kršitve, in če je potrebno, ukrepe glede ravnanja. Globa in periodična denarna kazen se nanašata na ravnanje podjetja v preteklosti in morata imeti odvračalni učinek, da se prepreči ponovitev ali nadaljevanje kršitve. Glede na te skupne značilnosti in cilje nič ne upravičuje razlikovanja glede ravni natančnosti v zvezi s tem, kaj podjetje mora ali česa ne sme storiti, da se uskladi s pravili o konkurenci, preden se zanj sprejme odločba, ki nalaga globo, ali odločba, ki nalaga dokončno periodično denarno kazen.
- 95 Družba Microsoft poleg tega pravilno trdi, da pojmu „razumni zneski plačila“ ustrezajo različni zneski. Vendar ta ugotovitev potrjuje utemeljenost trditve Komisije, da ji ni treba izbrati določenega zneska izmed razumnih zneskov v smislu odločbe iz leta 2004 in je predpisati družbi Microsoft. Čeprav je Komisija sicer pristojna, da ugotovi kršitev in naloži zadevnim strankam, naj se ta kršitev preneha, pa njena naloga ni strankam naložiti svojo izbiro med različnimi možnostmi ravnanja, ki so v skladu s pogodbo ali odločbo, s katero so naloženi ukrepi glede ravnanja, kot je izpodbijana odločba (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 18. septembra 1992 v zadevi Automec proti Komisiji, T-24/90, Recueil, str. II-2223, točka 52). Iz tega izhaja, da če je podjetje izbralo eno od možnosti, Komisija ne sme ugotoviti kršitve ali naložiti periodične denarne kazni zato, ker se ji zdi druga možnost boljša. Družba Microsoft mora torej podeliti pravice do dostopa do informacij o interoperabilnosti in njihovo uporabo za razumno plačilo v smislu člena 5(a) odločbe iz leta 2004, pri čemer ji Komisija ne more naložiti periodične denarne kazni, če meni, da je zadevni znesek razumen, da pa bilo treba predlagati druge, morebiti „še razumnejše“ zneske plačila.
- 96 V teh okoliščinah je treba trditve družbe Microsoft, ki se nanašajo na domnevno kršitev načela dobrega upravljanja (glej točko 77 zgoraj), zavrtni.
- 97 Nazadnje, trditve družbe Microsoft, ki se nanaša na kršitev pravice do učinkovitega sodnega varstva, prav tako ni mogoče sprejeti. V zvezi s tem zadošča poudariti, da družba Microsoft v okviru tega postopka izpodbija ugotovitev Komisije glede inovativnosti zadevnih tehnologij in posledično glede razumnosti zahtevanih zneskov plačil. Očitek družbe Microsoft se torej v bistvu nanaša na to, da bi lahko to ugotovitev izpodbijala prej, če bi Komisija z odločbo določila primeren znesek. Vendar če je

družba Microsoft to želela, bi lahko, namesto da je začela dolga pogajanja s Komisijo in hkrati postopno zniževala zahtevane zneske, najprej, kolikor je mogoče hitro, predložila natančno in popolno različico informacij o interoperabilnosti in nato dokončno sprejela višine plačil, za katere je menila, da so primerne. Če bi Komisija v takem primeru menila, da zadevne višine niso razumne, bi odločbo, kot je ta, ki se izpodbija v obravnavnem primeru, sprejela prej. Pravica do učinkovitega sodnega varstva družbe Microsoft torej nikakor ni bila kršena.

- 98 Tudi del tega tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, ker Komisija ni odgovorila na trditve, navedene v upravnem postopku, je treba zavrnila.
- 99 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora biti obrazložitev, ki se zahteva po členu 253 ES, prilagojena naravi zadevnega akta in mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt izdala, tako da se lahko zainteresirane osebe seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa, pristojno sodišče pa opravi nadzor. Obveznost obrazložitve je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vsebino zadevnega akta, naravo podanih razlogov in interes za pojasnitev, ki ga lahko imajo naslovniki ali druge osebe, ki jih akt neposredno in posamično zadeva. V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh upoštevni dejanskih in pravnih okoliščin, ker je treba vprašanje, ali obrazložitev izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, presojati ne le glede na besedilo tega člena, ampak tudi glede na njegov okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (sodba Sodišča z dne 30. marca 2000 v zadevi VBA proti Florimex in drugim, C-265/97 P, Recueil, str. I-2061, točka 93).
- 100 Kot izhaja iz zgoraj navedene analize, pravna pravila, ki urejajo zadevno področje, ne ovirajo naložitve periodične denarne kazni brez predhodne opredelitve zneska plačila, za katerega Komisija meni, da je razumen v smislu člena 5(a) odločbe iz leta 2004. V teh okoliščinah je Komisija izpolnila obveznost obrazložitve s tem, da je jasno in nedvoumno navedla razloge, iz katerih višina plačil, ki jih je določila družba Microsoft, ni bila razumna, pri čemer v zvezi s tem obrazložitev, ki bi se izrecno nanašala na možnost naložitve periodične denarne kazni brez predhodne opredelitve razumne višine, ni bila potrebna.
- 101 Prvi tožbeni razlog je zato treba zavrnila.

Drugi tožbeni razlog: napaka Komisije glede ugotovitve nerazumnosti zneskov plačil v zvezi z dogovorom No Patent

Trditve strank

- 102 Glede na to, da pojem razumnega plačila ni določen in da je Komisija zavrnila natančno določitev obveznosti družbe Microsoft, je zadnjenavedena sklenila vzpostaviti mehanizem, ki omogoča pogajanja o zneskih plačil z morebitnimi pridobitelji licenc, in se podrediti arbitražni pristojnosti neodvisnega pooblaščenca. Poleg tega naj bi družba Microsoft na predlog Komisije določila zneske plačil, ki so bili veliko nižji od tistih, ki jih je predlagala družba PricewaterhouseCoopers, ki je svetovno priznani izvedenec, in ki so temeljili na oceni tehnologij, ki se jih na podlagi splošno priznanih metod šteje za primerljive. Vendar, kot naj bi bilo splošno znano, se tudi ti zneski plačil uporabljajo le za izhodišče pri pogajanjih z morebitnimi sopogodbentiki, ker je v primeru nesoglasja mogoče pooblastiti neodvisnega pooblaščenca, da razumno višino določi na podlagi načel ocenjevanja WSPP. Tudi če se Komisija ne bi strinjala z oceno zunanjih strokovnjakov, ki jih je družba Microsoft pooblastila v dobri veri, da bi se uskladila z odločbo iz leta 2004, naj ne bi bila sprejemljiva ugotovitev, da je družba Microsoft uporabila nerazumne zneske plačil, še manj pa, da so bili ti zneski diskriminatorni, saj nobeden od njenih sopogodbentikov ni menil, da je treba med pogajanja pooblastiti neodvisnega pooblaščenca, čeprav je bil položaj družbe Microsoft oslavljen zaradi grožnje zelo visoke periodične denarne kazni. Vzpostavitev tega spornega mehanizma z dogovorom družbe Microsoft naj bi vsekakor zagotovila, da je vsako plačilo, ki je končno plačano, razumno, ker je v skladu z načeli ocenjevanja WSPP, ki jih uporablja pooblaščenec.

- 103 V teh okoliščinah naj bi bilo treba ugotoviti, da razlog, iz katerega se nekatera podjetja niso niti pogajala z družbo Microsoft niti niso pooblastila neodvisnega pooblaščenca, niso bili nerazumni zneski plačil, ki jih je predlagala družba Microsoft, ampak da ta niso verjela trditvam v zvezi z neinovativnostjo zadevnih protokolov.
- 104 Družba Microsoft trditvi, da so podjetja, ki so sklenila licenčne dogovore, plačala strateško vrednost zadevnih tehnologij in da niso konkurenti družbe Microsoft, zavrača kot vsebinsko nepravilni.
- 105 Okoliščina, da se dogovori, sklenjeni z družbo Microsoft, nanašajo na dogovor All IP, naj ne bi bila upoštevna, ker naj iz njih ne bi izhajalo, da so bili zneski plačil, predlagani za dogovor No Patent, nerazumni, in ker je bila tehnična dokumentacija v obeh primerih enaka.
- 106 Ker je družba Microsoft med upravnim postopkom večkrat navedla te argumente in ni dobila odgovora niti v izpodbijani odločbi, naj zadnje navedena ne bi bila ustrezno obrazložena.
- 107 Poleg tega naj bi se Družba Microsoft – preden je Komisija zavrnila natančno določitev zneskov plačil, za katere meni, da so razumni – odločila, da bo retroaktivno od datuma sprejetja odločbe iz leta 2004 uporabila vse zneske plačil, ki bi bili po vzpostavitvi kontakta s Komisijo opredeljeni kot razumni, tako da naj bi morebitni pridobitelji licenc bili prepričani, da bodo končno plačali le razumno ceno. Očitek Komisije v zvezi z odvrčalnim učinkom zneskov plačil, ki so bili le predlagani, družba Microsoft pa jih ni „uporabila“, naj bi bila le domneva, ki ni podprta z dokazi.
- 108 Če bi Komisija možnost, da morebitni pridobitelji licenc natančno izračunajo stroške teh licenc, res štela za tako pomembno, bi morala sprejeti odločbo, v kateri bi določila najvišji možni razumni znesek, namesto da je določila arbitražni mehanizem.
- 109 Družba Microsoft ob podpori združenja CompTIA poudarja, da naj bi bili rezultati pogajanj z gospodarskimi subjekti, ki niso povezani z družbo Microsoft, najzanesljivejši pokazatelj razumnosti zneska plačil, ki je bil določen. Že štiri podjetja naj bi na lastno pobudo sklenila dogovore o dostopu do informacij o interoperabilnosti celo po ceni, ki je višja od cene, za katero Komisija meni, da je nerazumna, in te okoliščine, ki podpira zgradbo teoretične in abstraktne ocene, ni mogoče spregledati. Združenje CompTIA meni tudi, da je v fazi pogajanj nemogoče vedeti, ali zadevna podjetja nameravajo razviti tehnologije, konkurenčne tehnologijam družbe Microsoft, pri čemer naj bi bilo to vprašanje v vsakem primeru nepomembno za predmet odločbe iz leta 2004.
- 110 Družba Microsoft dodaja, da ji odločba iz leta 2004 ne prepoveduje zahtevati zneske plačil, ki so sorazmerni s prihodki pridobiteljev licenc, niti ji ne nalaga, da se mora prilagoditi poslovnemu modelu vsakega od morebitnih sopogodbениkov.
- 111 Nazadnje, Komisija naj bi ignorirala, da je dogovor No Patent ne glede na svoje ime dajal zainteresiranim osebam pravico, da koristijo patentirane inovacije družbe Microsoft. Če Komisija meni, da zaveza družbe Microsoft, da ne bo uveljavljala pravic iz naslova patentov, ki se nanašajo na dogovor No Patent, nima zelenega učinka, bi morala to jasno navesti v okviru tega postopka.
- 112 Komisija in intervenienti, ki jo podpirajo, izpodbijajo utemeljenost tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

- 113 Trditev družbe Microsoft, da so bile višine plačil, zahtevane v obdobju, na katero se nanaša izpodbijana odločba, le predlog za začetek pogajanj, v katerih naj bi se določile razumne višine, je treba takoj zavrniti. Namen člena 5(a) odločbe iz leta 2004 namreč ni zgolj naložiti družbi Microsoft, naj začne

pogajanja z vsemi podjetji, ki želijo razvijati in distribuirati operacijske sisteme za strežnike delovnih skupin, ampak jo tudi prisili, naj razkrije informacije o interoperabilnosti in dovoli njihovo uporabo v ta namen pod razumnimi in nediskriminatornimi pogoji.

- 114 Iz te določbe izhaja, da je družba Microsoft imela obveznost, da te pogoje predlaga na lastno pobudo do izteka roka 120 dni, ki je bil določen v členu 5(a) odločbe iz leta 2004. V zvezi s tem dejstvo, da so bile višine plačil, ki jih je predlagala družba Microsoft v obdobju, na katero se nanaša izpodbijana odločba, nižje od tistih, ki jih je predlagala družba PricewaterhouseCoopers v poročilu z dne 23. aprila 2007, ni upoštevno, toliko bolj, ker to poročilo ne vsebuje analize inovativnosti zadevnih tehnologij. Glede neobstoja opredelitve pojma razumno plačilo in obveznosti Komisije v zvezi s tem, je treba spomniti na točke obrazložitve, navedene v točkah od 84 do 95 zgoraj.
- 115 Trditev družbe Microsoft, da vzpostavitev mehanizma neodvisnega pooblaščenca z njenim dogovorom zagotavlja, da je vsako plačilo, ki je končno plačano, razumno, ker je v skladu z načeli ocenjevanja WSPP, ki jih uporablja pooblaščenec, ni mogoče sprejeti. Kot je bilo namreč poudarjeno v točkah 113 in 114 zgoraj, je obveznost, ki je družbi Microsoft naložena z odločbo iz leta 2004, da na lastno pobudo razkrije informacije o interoperabilnosti in dovoli njihovo uporabo pod razumnimi in nediskriminatornimi pogoji. V teh okoliščinah je namen arbitražnega mehanizma, ki ga ima neodvisni pooblaščenec, kvečjemu zmanjšanje posledic morebitnega vztrajanja prevladujočega podjetja pri ravnanju, ki pomeni zlorabo, zato da bi se morebitni spori rešili hitro in zlasti z uporabo posebej visoke stopnje poznavanja področja. Vendar izvajanje takega mehanizma ne more zagotoviti vzpostavitve stanja konkurence, kot bi bilo vzpostavljeno, če bi družba Microsoft na lastno pobudo predlagala dostop do informacij o interoperabilnosti pod razumnimi pogoji. Ta ugotovitev je toliko bolj upoštevna v okviru trga, ki se razvija hitro in ki za razvoj proizvodov, kot so zadevni proizvodi, zahteva investicije, katerih fiksna cena je zelo visoka in jo morajo zainteresirane osebe imeti možnost izračunati vnaprej. Poleg tega, kot je navedla Komisija v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča, čemur družba Microsoft ni ugovarjala, je bilo mogoče šteti, da so bile informacije o interoperabilnosti razkrite v natančni in popolni različici, v smislu, da jih je bilo mogoče uporabiti za projekt razvoja proizvoda programske opreme, 23. novembra 2006. Iz tega izhaja, da je bila podlaga za nalogo neodvisnega pooblaščenca kot arbitra razumnosti cen, ki jih je predlagala družba Microsoft, resno kompromitirana vsaj do tega datuma. Obstoja arbitražnega mehanizma, ki je bil vzpostavljen šele po sklenitvi dogovora No Patent, torej ni mogoče šteti za dejavnik, ki lahko v celoti odpravi posledice nespoštovanja obveznosti, naloženih na podlagi člena 5(a) odločbe iz leta 2004.
- 116 Enako velja za določbo „pospešenega postopka za reševanje nesoglasij“ iz različice dogovorov o oceni tehnične dokumentacije iz oktobra 2005 in februarja 2006 (glej točko 23 zgoraj), na katero napotuje opomba na strani št. 136 izpodbijane odločbe. Kot namreč izhaja iz njenega besedila, ki je po mnenju družbe Microsoft enako kot v različici iz februarja 2007, mora ob nesoglasju med družbo Microsoft in morebitnim pridobiteljem licence glede skladnosti zahtevanih cen ali kategorizacije tehnologij z načeli ocenjevanja WSPP ali glede določb dogovora WSPP pridobitelj licence pisno sporočiti družbi Microsoft razloge, na podlagi katerih meni, da družba Microsoft ni izpolnila obveznosti. Če dogovor ni dosežen v roku 15 delovnih dni, se morebitni pridobitelj licence lahko obrne na neodvisnega pooblaščenca, ki je pristojen za izdajo mnenja o spornem vprašanju. Družba Microsoft mora v takem primeru v roku dveh tednov pisno sporočiti razloge, ki utemeljujejo zadevne cene ali pogoje.
- 117 Iz določbe „pospešenega postopka za reševanje nesoglasij“ jasno izhaja, da neodvisni pooblaščenec na podlagi določenega mehanizma ne more po predhodnem nadzoru, opravljenem za sklenitev dogovora WSPP, naložiti zneska plačil v skladu z načeli ocenjevanja WSPP, ampak lahko zgolj izda mnenje v zvezi s tem, družba Microsoft pa lahko ohrani svoje stališče in navede razloge za svojo odločitev. Tako je treba tudi ob neupoštevanju dejstva, da je družba Microsoft na podlagi člena 5(a) odločbe iz leta 2004 morala na lastno pobudo predlagati razumne in nediskriminatorne pogoje, ugotoviti, da zadevni mehanizem ni mogel zagotoviti rezultata, ki je enak tistemu, ki ga zahteva navedena določba.

- 118 Poleg tega okoliščina, da je družba Microsoft retroaktivno uporabila zneske plačil, ki naj bi bili za Komisijo razumni, ne spremeni tega, da družba Microsoft med obdobjem, na katero se nanaša izpodbijana odločba, torej po izteku roka, določenega v členu 5(a) odločbe iz leta 2004, teh zneskov plačil ni predlagala podjetjem, ki so nameravala razvijati in distribuirati operacijske sisteme za strežnike delovnih skupin.
- 119 Tudi to, da so nekatera podjetja sklenila dogovore z družbo Microsoft o zneskih plačil, kot jih je ta zahtevala, ne da bi pooblastile neodvisnega pooblaščenca, ne zadošča za izpodbijanje utemeljenosti razlogov, navedenih v točkah od 165 do 219 obrazložitve izpodbijane odločbe, ki se nanašajo na inovativnost zadevnih tehnologij. Prvič, kot je priznala družba Microsoft, so zadevni dogovori namreč dogovori All IP, kar pomeni, da se nanašajo tudi na patentirane tehnologije družbe Microsoft, katerih inovativnosti Komisija ni izpodbijala. Čeprav to, da so bili zadevni dogovori vrste All IP, ne dokazuje, da so zneski plačil, ki jih je družba Microsoft določila v okviru dogovora No Patent, razumni, pa tudi ne dokazuje nasprotnega. Drugič, ob predpostavki, da so bile odgovorne osebe teh podjetij prepričane, da so zadevne tehnologije inovativne, je ključno vprašanje, ali je analiza Komisije v zvezi s tem objektivno v skladu z uporabljenimi pravili, kar bo obravnavano v okviru tretjega tožbenega razloga.
- 120 Poleg tega je treba pojasniti, da čeprav odločba iz leta 2004 družbi Microsoft ne prepoveduje zahtevati zneske plačil, ki so sorazmerni s prihodki pridobiteljev licenc, je take zneske plačil mogoče zahtevati le, če pomenijo vrednost, ki ni strateška vrednost zadevnih tehnologij (glej točko 1008(ii) obrazložitve odločbe iz leta 2004). Presoja Komisije v okviru izpodbijane odločbe se nanaša prav na ta vidik. Poleg tega je treba ugotoviti, da odločba iz leta 2004 določa obveznost posredovanja informacij o interoperabilnosti pod nediskriminatornimi pogoji, ne določa pa možnosti, da vsak morebiten sopogodbenu družbe Microsoft z njo sklene dogovor glede na svoj poslovni model. To velja *a fortiori* za izpodbijano odločbo v smislu, da je ravnanje družbe Microsoft analizirano z vidika inovativnosti zadevnih tehnologij, ne pa z vidika možnosti vsakega morebitnega sopogodbenu, da z njo sklene dogovor glede na njegov poslovni model. Trditve družbe Microsoft, ki so povzete v točki 110 zgoraj, je torej treba zavrnilo kot neutemeljene.
- 121 Glede trditve družbe Microsoft, da dogovor No Patent daje zainteresiranim osebam pravico, da koristijo patentirane tehnologije, zadošča poudariti, da v skladu s členom 1.14 tega dogovora pojem „licencirana intelektualna lastnina družbe Microsoft“ vsebuje „know-how“, skrivnosti industrije, poslovne skrivnosti, zaupne informacije in avtorske pravice razen pravic, na katere se nanaša patent ali viseča patentna prijava in ki so izrecno izključene. Glede enostranske obljube družbe Microsoft, da ne bo uveljavljala pravic iz patentov, je treba po vzoru Komisije poudariti, da je bila dana šele 24. oktobra 2007, torej po izteku obdobja, na katero se nanaša izpodbijana odločba. Poleg tega, kot priznava družba Microsoft v stališčih o intervencijskih vlogah, se ta obljuba nanaša le na nekomercialno distribucijo, pri čemer so izvzeti razvijalci „open source“, ki distribuirajo v komercialne namene. Nazadnje je treba ugotoviti, da morebitno razkritje informacij o patentiranih tehnologijah, torej tehnologijah, ki niso navedene v Prilogi k izpodbijani odločbi, v okviru dogovora No Patent ne vsebuje pravice sopogodbenu družbe Microsoft, da jih uporabi tako, da krši zadevne patente. Kot trdi Komisija, so te informacije namreč javno dostopne v okviru podeljenega patenta, pri čemer to ne vpliva na možnost razvijalca, da jih uporabi. V teh okoliščinah in glede na razlikovanje med patentiranimi in nepatentiranimi informacijami o interoperabilnosti (glej točke od 161 do 164 obrazložitve izpodbijane odločbe) ni mogoče ugotoviti, da dogovor No Patent daje sopogodbenu družbe Microsoft pravico, da izvajajo patentirane tehnologije, za katere trdijo, da jih ne potrebujejo za razvijanje operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin.
- 122 Glede očitka družbe Microsoft, ki se nanaša na neobrazložitev, je treba ugotoviti, da je Komisija, kot sama trdi v točkah od 122 do 127 in od 273 do 279 obrazložitve izpodbijane odločbe, odgovorila na trditve v zvezi s sklenitvijo dogovorov z nekaterimi operaterji. Tudi ob predpostavki, da je družba Microsoft med upravnim postopkom trdila, da se je bila vedno pripravljena pogajati o cenah, navedenih v shemah plačil, pa iz točke 116 obrazložitve izpodbijane odločbe jasno izhaja, da je bilo treba načela ocenjevanja WSPP spoštovati za vsa plačila „ki jih je predlagala in/ali določila družba

Microsoft“. To pomeni, da dejstvo, da bi bilo plačilo, ki spoštuje zadevna načela, lahko rezultat pogajanj z družbo Microsoft, glede na to točko obrazložitve ni upoštevno v zvezi z spoštovanjem obveznosti člena 5(a) odločbe iz leta 2004. Zato je treba ta očitki in drugi tožbeni razlog v celoti zavrniti.

Tretji tožbeni razlog: napaka Komisije glede meril za presojo inovativnosti tehnologij, ki so predmet dogovora NoPatent

Trditve strank

- 123 Družba Microsoft ponavlja, da je Komisija ignorirala vrednost patentiranih inovacij, ki so opisane v dogovoru No Patent, in dodaja, da je z uporabo merila za patentiranje pri presoji inovativnosti nepatentiranih tehnologij storjena očitna napaka pri presoji. Poleg tega naj izpodbijana odločba ne bi bila obrazložena.
- 124 Ta tožbeni razlog naj bi bil upošteven, ker družba Microsoft ni sprejela, da je analiza tretjega merila načela ocenjevanja WSPP, ki jo je opravila Komisija, pravilna. Ta analiza naj bi temeljila na napačnem razumevanju pojma inovacija, kar naj bi neizogibno vplivalo na izbiro primerljivih tehnologij. Združenje CompTIA poudarja, da se tehnologije, ki jih je Komisija izbrala kot primerljive, nanašajo na poslovni model, ki je drugačen od tistega, ki ga uporablja družba Microsoft, tako da naj bi bilo tržno vrednotenje, ki ga je opravila Komisije, napačno.
- 125 Stališče, da ima družba Microsoft pravico prejeti plačilo zgolj za tehnologije, ki so nove in neočitne v smislu patentnega prava, naj ne bi bilo podprto niti z odločbo iz leta 2004, niti z načeli ocenjevanja WSPP, niti s pravom na splošno. Družba Microsoft naj se ne bi strinjala s tem, da je ta institucija ali neodvisni pooblaščenec ta merila v obravnavanem primeru uporabil primerno. Družba Microsoft ob podpori združenj CompTIA in ACT opozarja, da imajo poslovne skrivnosti lahko veliko vrednost zlasti zaradi fiksnih stroškov razvoja neodvisno od vprašanja, ali jih je mogoče patentirati oziroma ali so že patentirane, in da mora zadevno podjetje zato imeti svobodo pri določanju politike v zvezi s tem. V nasprotju z navedbami družbe IBM naj bi bila uporabnost protokola „File Replication Service“ izjemnega pomena, zato je eden od njegovih delov patentiran v Združenih državah. Komisija pa naj ne bi pojasnila, po kakšni logiki je namen merila, da je patentiranje mogoče, ki ga je uporabila, ravno izključiti strateško vrednost tehnologij družbe Microsoft v skladu z točko 1008(ii) obrazložitve odločbe iz leta 2004. Združenje ACT meni, da bi le presoja vrednosti, ki naj bi jo imele informacije o interoperabilnosti ob neobstoju prevladujočih gospodarskih subjektov, omogočila oceno višine plačil, ki jih je predlagala družba Microsoft, ob upoštevanju odločbe iz leta 2004.
- 126 Družba Microsoft ob podpori združenja ACT trdi, da je Komisija uporabila merila novosti in neočitnosti preozko in torej v nasprotju s patentnim pravom. Tako naj bi v nasprotju s pravili presoje, ki jih je Komisija vzpostavila na drugih področjih, zgolj izumi, ki so resnično pionirski in povsem drugačni od stanja tehnike, lahko bili opredeljeni kot novosti v teh okoliščinah. Vendar naj reference, ki so del stanja tehnike in se nanašajo na koncepte, ki so na splošno podobni tistim, ki jih uporablja družba Microsoft, ne bi ustrezale očitni skupni značilnosti tehnologij, na katere se nanaša izpodbijana odločba in ki naj jih konkurenti sicer ne bi mogli razviti, kot potrjujeta združenja CompTIA in ACT. Združenje CompTIA meni, da mora najboljšo tehnologijo določiti trg, ne pa Komisija. Komisija naj bi v odgovoru na tožbo celo zanikala primernost merila novosti, kot se uporablja v okviru prava intelektualne lastnine, tako da naj družba Microsoft ne bi vedela, katero merilo je bilo končno uporabljeno v izpodbijani odločbi.
- 127 Poleg tega, ker je v bil v izpodbijani odločbi uporabljen razdrobljen pristop, naj bi bile iz pojma inovacije izključene vse neočitne kombinacije poznanih elementov. Iz sodne prakse odborov za pritožbe Evropskega patentnega urada (EPU) naj bi izhajalo, da upoštevno vprašanje ni, ali bi strokovnjak lahko izvedel tako kombinacijo, ampak ali bi to dejansko naredil zato, da bi dosegel razvoj. Združenje ACT glede na to, da je Komisija sprejela inovativnost nekaterih tehnologij, na katere

se nanaša izpodbijana odločbe, poudarja, da bi bilo treba celotno tehnologijo opredeliti kot inovativno, ker je sestavljena iz kombinacije elementov, ki so novi in neočitni, in elementov, ki jih ni mogoče patentirati. Nobenega dokaza ni, da je Komisija dejansko preučila kombinacijo tehnologij družbe Microsoft kot takih.

- 128 Družba Microsoft naj bi med upravnim postopkom predložila več poročil, ki dokazujejo resničnost njenih trditev v zvezi z novostjo in neočitnostjo nepatentiranih inovacij, vsebovanih v tehnični dokumentaciji, ki jih je Komisija zavrnila. Zato naj ne bi bilo treba navajati dodatnih informacij v spisu, ki je bil predložen Splošnemu sodišču, saj naj bi bilo upošteveno vprašanje, ali je pristop Komisije v skladu z odločbo iz leta 2004.
- 129 Izpodbijana odločba naj tudi ne bi bila obrazložena, ker naj ne bi vsebovala odgovorov na analizo, ki naj bi bila vsebovana v poročilu, ki ga je izdelal profesor in barrister, nekdanji član odbora za pritožbe EPU, ki je natančno navedel napake, ki jih je storila Komisija z vidika patentnega prava, in potrdil pravilnost trditev družbe Microsoft. Iz tega poročila izhaja tudi, da sta Komisija in neodvisni pooblaščenec v okviru obravnavanja vprašanja, ali je tehnologije mogoče patentirati, upoštevala stanje tehnike leta 2007, in ne v trenutku, ko naj bi družba Microsoft predlagala podelitev patenta, in tako upoštevala tehnologije, ki so obstajale po prvi implementaciji ključnih tehnologij družbe Microsoft. Nobeno podjetje pa naj na ta način ne bi moglo dokazati, da je njegova tehnologija nova in neočitna, ker naj bi se družba Microsoft na podlagi samovoljne diskriminacije med različnimi tehnologijami odločila, ali bo zaprosila za podelitev patenta. Poleg tega naj bi izpodbijana odločba vsebovala le nejasne reference brez natančnih primerjav med zahtevami teh tehnologij in tehnologij, ki so del stanja tehnike.
- 130 Neodvisno od konkretnih primerov naj bi se bistvene kršitve, ki jih je ugotovila družba Microsoft, nanašale na celotno analizo Komisije, zaradi česar naj bi moralo Splošno sodišče v okviru celovitega nadzora, ki ga mora izvesti, ugotoviti, da je izpodbijana odločba nezakonita. Vsekakor naj bil obstoj inovacij na stopnji, ki je manj razdrobljena, posledica tega, da je Komisija v izpodbijani odločbi spremenila svojo presojo in menila, da je družba Microsoft imela pravico zahtevati plačilo za licence, dodeljene v okviru dogovorov, ki niso dogovori No Patent. Tehnična dokumentacija naj bi bila namreč identična v okviru vseh dogovorov WSPP.
- 131 Združenje ACT dodaja, da pristop Komisije daje prednost odstopu pomembnih tehnologij po nenormalno nizkih cenah, ovira investicije v raziskave, ker spodbuja horizontalno razvrednotenje pravic intelektualne lastnine, in nesorazmerno daje prednost modelu „open source“ v škodo malih in srednje velikih podjetji, ki se ukvarjajo z inovacijami.
- 132 Komisija ob podpori združenja SIIA in družbe Oracle poudarja, da je ta tožbeni razlog neupošteven, ker izrek izpodbijane odločbe ne temelji le na presoji inovativnosti zadevnih tehnologij, ampak tudi na rezultatih tržnega vrednotenja primerljivih tehnologij. Družba Microsoft naj ne bi izpodbijala ugotovitve iz točke 54 zgoraj, ker njena preprosta zavrnitev v fazi replike ne izpolnjuje pogojev iz členov 44(1)(c) in 48(2) Poslovnika Splošnega sodišča. Poleg tega naj bi bila, kot izhaja iz točk obrazložitve 165, 220, 221 in 280 izpodbijane odločbe, analiza inovativnosti neodvisna od analize tržnega vrednotenja. Komisija in intervenienti, ki jo podpirajo, podredno menijo, da je ta tožbeni razlog neutemeljen.

Presoja Splošnega sodišča

- 133 Trditev Komisije, da ta tožbeni razlog ni upošteven, je treba takoj zavrniti.
- 134 Čeprav je namreč res, da morajo biti tri merila, ki spadajo med načela ocenjevanja WSPP, izpolnjena kumulativno, sta drugo in tretje merilo konceptualno povezani tako, da če so zadevne tehnologije štete za inovativne, zahteva, da se tržno vrednotenje nanaša na „primerljive“ tehnologije, ni izpolnjena že zaradi tega, ker se te tehnologije nanašajo na interoperabilnost.

- 135 V zvezi s tem je treba poudariti, da če so tehnologije, ki vsebujejo informacije o interoperabilnosti, štete za inovativne, vendar tržno vrednotenje, ki se nanaša na tehnologije o interoperabilnosti, ki niso inovativne, dokazuje, da so te zadnjenavedene brezplačne, je treba ponovno z namenom, da se ohrani uporabnost primerjave, izključiti, da je ta okoliščina posledica neinovativnosti zadevnih tehnologij.
- 136 Iz tega izhaja, da če se izkaže za resnično, da presoje Komisije glede inovativnosti tehnologij, na katere se nanaša dogovor No Patent, niso pravilne, ta okoliščina lahko vpliva na trditve v zvezi s tržnim vrednotenjem, navedenim v točkah od 222 do 237 obrazložitve izpodbijane odločbe, ker iz teh točk obrazložitve ne izhaja, da se zadevna analiza nanaša na inovativne tehnologije.
- 137 Teга sklepa ne omaja točka 237 obrazložitve izpodbijane odločbe, iz katere izhaja, da je neodvisni pooblaščenec v poročilu z dne 27. februarja 2007 (glej točko 51 zgoraj) navedel tehnologije, ki so primerljive z inovativnimi tehnologijami družbe Microsoft. V nasprotju s poročili z dne 3. marca in z dne 8. julija 2007, po katerih je bila izdelana tabela, ki je priložena k izpodbijani odločbi, upoštevne ugotovitve tega poročila niso del razlogov za sprejetje izpodbijane odločbe. V teh okoliščinah ni mogoče preveriti, ali so tehnologije, ki jih je upošteval neodvisni pooblaščenec, primerljive tudi s tehnologijami, ki jih Komisija ni štela za inovativne, če bi se izkazalo, da je bila ta zadnja presoja napačna. Smiselno enako je v točkah 223 in 231 obrazložitve izpodbijane odločbe navedeno, da primerljive tehnologije „v nekaterih primerih“ vključujejo patentirane tehnologije. Taki primeri tehnologij, ki se nanašajo na protokole, so navedeni v točkah 224 in 232 izpodbijane odločbe. Vendar iz tega povzetka ne izhaja, da so navedene tehnologije z vidika uporabnosti primerljive z vsemi tehnologijami, ki se nanašajo na zadevne protokole.
- 138 Glede utemeljenosti tega tožbenega razloga je treba najprej poudariti, da je razlikovanje med strateško vrednostjo in lastno vrednostjo tehnologij, ki so predmet izpodbijane odločbe, bistven temelj za presojo razumnosti vseh plačil, ki jih je družba Microsoft zahtevala za odobritev dostopa do navedenih informacij o interoperabilnosti in za njihovo uporabo.
- 139 V zvezi s tem je treba opozoriti, da za to, da se zavrnitev nekega podjetja, imetnika avtorske pravice, da omogoči dostop do proizvoda ali storitve, nepogrešljive za izvajanje neke dejavnosti, lahko opredeli kot zlorabo, zadostuje, da so izpolnjeni trije kumulativni pogoji, in sicer da taka zavrnitev ovira nastanek novega proizvoda, za katerega obstaja potencialno povpraševanje potrošnikov, da je neutemeljena in da lahko izključi vsakršno konkurenco na sekundarnem trgu (sodba Sodišča z dne 29. aprila 2004 v zadevi IMS Health, C-418/01, Recueil, str. I-5039, točka 38).
- 140 V obravnavanem primeru je bilo ugotovljeno, da je bila glede na to, da so bili izpolnjeni trije kumulativni pogoji, navedeni v točki 139 zgoraj, zavrnitev družbe Microsoft, da omogoči dostop do informacij o interoperabilnosti in dovoli njihovo uporabo, zloraba (glej v tem smislu zgoraj v točki 18 navedeno sodbo Microsoft proti Komisiji, točki 711 in 712).
- 141 V tem okviru je moral vsak uravnelni ukrep, katerega namen je bil družbo Microsoft prisiliti, da razkrije informacije o interoperabilnosti in dovoli, da jih drugi gospodarski subjekti uporabljajo za razvijanje in distribucijo operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin, izključevati možnost, da družba Microsoft dobi plačila, ki so primerljiva s prednostmi, ki jih uživa zaradi zlorabe prevladujočega položaja na trgu operacijskih sistemov za odjemalske osebne računalnike.
- 142 Poleg tega je to, da se družbi Microsoft dovoli, da zahteva zneske plačil, ki odražajo vrednost preproste možnosti interoperiranja z operacijskimi sistemi družbe Microsoft, torej strateško vrednost, ki je posledica moči, ki jo ima družba Microsoft na trgu operacijskih sistemov za odjemalske osebne računalnike ali operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin, enako kot da se ji podeli pravica, da preoblikuje prednosti zlorabe v plačilo za podelitev licenc. Taka pravica pa bi bila v nasprotju z namenom, navedenim v točki 1003 obrazložitve odločbe iz leta 2004, da se omogoči trajna konkurenca za operacijske sisteme za strežnike delovnih skupin družbe Microsoft, ker bi

zadnjenavedena lahko od vseh morebitnih konkurentov zahtevala prepovedane zneske plačil. Zato takih zneskov plačil ni mogoče šteti za razumne v smislu točk 1008(ii) obrazložitve in člena 5(a) odločbe iz leta 2004, kot je navedeno v točkah 106 in 107 obrazložitve izpodbijane odločbe.

- 143 Poleg tega, kot je bilo navedeno v točki 118 obrazložitve izpodbijane odločbe, je z uporabo načel ocenjevanja WSPP (glej točko 31 zgoraj) in merilom inovativnosti zadevnih tehnologij mogoče ugotoviti, ali zneski plačil, ki jih je določila družba Microsoft, odražajo bolj lastno vrednost tehnologije kot pa strateško vrednost. Lastna vrednost proizvodov, kot so zadevni proizvodi, je njihova inovativnost. Vendar dejstvo, da so te tehnologije v skladu s politiko družbe Microsoft poslovne skrivnosti, kaže zgolj na obstoj strateške vrednosti.
- 144 Če je treba v celoti izključiti strateško vrednost zadevnih tehnologij, kot je določeno v točki 142 zgoraj in v točkah 105 in 107 obrazložitve izpodbijane odločbe (glej točki 29 in 30 zgoraj), je treba opraviti tudi tržno vrednotenje primerljivih tehnologij, kot je navedeno v točkah 134 in 135 zgoraj, saj je treba izključiti možnost, da so take tehnologije v skladu s trgovinskimi običaji ponujane za zneske plačil, ki so bistveno nižje od tistih, ki jih zahteva družba Microsoft, ali celo brezplačno. Kot trdi združenje ACT, se prav s tako metodo ocenijo vrednosti, ki bi jo imele informacije o interoperabilnosti, kadar noben gospodarski subjekt ni prevladujoč. Vendar, če ni inovativnosti, skrivnostnost za pridobitelja licence pomeni zgolj strateško vrednost, medtem ko fiksni stroški razvoja niso pravilna podlaga za presojo vrednosti intelektualne lastnine, kar izhaja celo iz mnenja družbe PricewaterhouseCoopers, izvedenca, ki ga je imenovala družba Microsoft, navedenega v poročilu z dne 24. avgusta 2006.
- 145 Iz tega izhaja, da je uporaba načel ocenjevanja WSPP objektivno in neodvisno od vseh dogovorov med družbo Microsoft in njenimi morebitnimi sopogodbniki ustrezna za presojo, ali so zneski plačil, ki jih je določila družba Microsoft, razumni v smislu točke 1008(ii) obrazložitve in člena 5(a) odločbe iz leta 2004.
- 146 Trditve družbe Microsoft, da naj bi načela ocenjevanja WSPP lahko uporabljali le stranke morebitne licenčne pogodbe, neodvisni pooblaščenec in High Court of Justice, ne pa Komisija, ni mogoče sprejeti. Komisiji namreč nič ne preprečuje, da zadevna načela uporabi, če so primerna za izvajanje člena 5(a) odločbe iz leta 2004.
- 147 Vendar ta ugotovitev ne pomeni, da so bila ta načela pravilno uporabljena, in družba Microsoft to uporabo prav tako izpodbija. V zvezi s tem je treba poudariti, da družba Microsoft ne kritizira presoje Komisije glede inovativnosti ene ali več od 166 tehnologij, ki so bile štete za neinovativne, ampak na splošno izpodbija opredelitev meril, uporabljenih za presojo inovacije.
- 148 V zvezi s tem je treba takoj ugotoviti, kot izhaja iz točke 138 obrazložitve izpodbijane odločbe, da je Komisija za presojo inovativnosti zadevnih tehnologij uporabila pojma novost in neočitnost „kot običajna pojma na področju intelektualne lastnine“. Iz tega citata izhaja, da je Komisija pojmom novost in neočitnost pripisala pomen, ki ga imata na področju intelektualne lastnine.
- 149 V tem okviru je treba ugotoviti, da je Komisija v skladu s točko 138 obrazložitve izpodbijane odločbe opredelila tehnologijo, ki je ni v stanju tehnike, kot novo in tehnologijo, ki za strokovnjaka ni očitna, kot neočitno. Ti opredelitvi ustrezata opredelitvam novosti in inventivne ravni iz členov 54 in 56 Konvencije o podeljevanju evropskih patentov z dne 5. oktobra 1973, kakor je bila spremenjena. Če je legitimnost ravnanja Komisije, ki vsebuje presojo inovativnosti tehnologij družbe Microsoft, sprejeta (glej točke od 133 do 146 zgoraj), ni mogoče izpodbijati, da ima Komisija pravico presojati inovativnost teh tehnologij na podlagi njenih sestavnih delov, torej novosti in neočitnosti, pri čemer zadnjenavedena ustreza pojmu inventivna raven. V zvezi s tem je treba dodati, da je družba Microsoft v pismu z dne 4. maja 2006 potrdila, da je inovacijo treba presojati glede na merili novosti in inventivne ravni, čeprav meni, da presoja inovativnosti ne more izpodriniti pravice do poslovne

skrivnosti. Dodati je treba, da je družba Microsoft v pismu z dne 31. julija 2006 (glej točko 47 zgoraj) priznala tudi to, da ima merilo inovacije kot „merilo za strateško vrednost“ enak pomen, kot ga ima v patentnem pravu, in je ob upoštevanju te opredelitve predložila poročila o inovativnosti.

- 150 V nasprotju s trditvami družbe Microsoft presoja inovativnosti tehnologij, ki so predmet izpodbijane odločbe, v okviru te zadeve na podlagi novosti in inventivne ravni ne pomeni, da se na splošno odpravi vrednost pravice intelektualne lastnine, poslovnih skrivnosti ali drugih zaupnih informacij niti *a fortiori*, da se inovativnost naloži kot pogoj, zato da je proizvod ali informacija zajeta s tako pravico ali da na splošno pomeni poslovno skrivnost. Kot namreč izhaja iz zgornjih ugotovitev, je namen take presoje omogočiti uporabo člena 5(a) odločbe iz leta 2004, ki ob upoštevanju njenih točk 1003 in 1008(ii) obrazložitve glede na zlorabo, ki je bila posebej ugotovljena, prepoveduje, da katero koli plačilo, ki ga zahteva družba Microsoft, odraža strateško vrednost zadevnih tehnologij. Ta namen je izrecno naveden v načelih ocenjevanja WSPP, ki so bila izdelana po pogajanjih med Komisijo in družbo Microsoft (glej točke 25, 31 in 87 zgoraj).
- 151 Ker družba Microsoft poleg tega ni predlagala primernejše vsebine pojmov novost in neočitnost, na podlagi katerih bi bilo enako mogoče izključiti strateško vrednost tehnologij, je treba ugotoviti, da njene trditve ne zadostujejo za ugotovitev kršitve, ki vpliva na zakonitost izpodbijane odločbe v delu, v katerem je Komisija določila uporabo pojmov novost in neočitnost.
- 152 Dodati je treba, da čeprav veliki senat EPU v okviru uporabe Konvencije o podeljevanju evropskih patentov meni, da je treba presojo neočitnosti izvesti zgolj glede zahtev, ki se nanašajo na programe, ki jih izvaja računalnik, in ki imajo tehnične značilnosti (glej v tem smislu mnenje G 3/08, UL EPU 2011, 1, str. 10.13 obrazložitve), družba Microsoft ne trdi, da neočitnosti zadevnih tehnologij ni mogoče presojati v okviru, ki ni okvir podelitve patenta brez predhodne obravnave tehnične značilnosti. Poleg tega je iz pravnega vidika presoja tehnične značilnosti zahtev, ki se nanašajo na programe, ki jih izvaja računalnik, korak v postopku podelitve patenta glede na to, da računalniških programov „kot takih“ ni mogoče patentirati (glej na primer člen 52(2) in (3) Konvencije o podeljevanju evropskih patentov).
- 153 Tudi trditev družbe Microsoft, da je Komisija uporabila merili novosti in inventivne ravni preozko in torej celo v nasprotju s patentnim pravom, tako, da naj bi bile zgolj tehnologije, „ki so resnično pionirske in povsem drugačne od stanja tehnike“, opredeljene kot inovativne in da naj bi reference na stanje tehnike v zvezi s koncepti, ki so na splošno podobni tistim, ki jih uporablja družba Microsoft, očitno ustrezale tehnologijam, na katere se nanaša izpodbijana odločba (glej točko 126 zgoraj), ni mogoče sprejeti. Družba Microsoft namreč, razen splošnih trditev, ne navaja dokaza, ki bi izpodbijal konkretne ugotovitve glede inovativnosti zadevnih tehnologij in ki bi Splošnemu sodišču omogočil, da preveri utemeljenost te trditve.
- 154 Poleg tega glede na to, da so bile vse tehnologije, ki jih je družba Microsoft navedla kot inovativne, obravnavane posamično in da je Komisija izvedla presojo inovativnosti za vsako od njih posebej, družba Microsoft ni utemeljila, da je bila značilnost inovativnosti zavržena skupno za vse tehnologije na podlagi domnevno nepravilne uporabe meril novosti in inventivne ravni.
- 155 Smiselno enako velja za presojo domnevno inovativnih kombinacij tehnologij, za katere inventivna raven ni bila dokazana, čeprav so bile obravnavane ločeno. V zvezi s tem so bile glede na točke od 146 do 156 obrazložitve izpodbijane odločbe kombinacije tehnologij, ki jih je navedla družba Microsoft, obravnavane kot take, pri čemer je bilo ugotovljeno, da niso inovativne. Ta okoliščina je potrjena na straneh 1, 5, 8, 13, 21, 22, 29, 31, 34, 39, 61, 64 in 68 tabele, ki je priložena k izpodbijani odločbi, iz katerih izhaja, da je Komisija posamično obravnavala inovativnost 19 kombinacij tehnologij. Iz navedb na teh straneh navedene tabele ob upoštevanju besedila na straneh 4, 8, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 28, 29, 39, 40, 41, 43, 58, 66, 70, 111, 120 in 129 poročila neodvisnega pooblaščenca z dne 8. julija 2007 in na straneh 7, 73 in 78 poročila navedenega pooblaščenca z dne 3. marca 2007 (glej točko 52 zgoraj) izhaja, da družba Microsoft med upravnim postopkom ni predložila podrobnosti, dokazov ali drugih

utemeljitev, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da je 18 od 19 kombinacij zadevnih tehnologij inovativnih. Poleg tega je v teh poročilih navedeno tudi, da so kombinacije zadevnih tehnologij stanje tehnike. Družba Microsoft mora v teh okoliščinah navesti natančne razloge, zakaj naj bi tehnologije, ki so štete za neinovativne, bile inovativne, ker od neodvisnega pooblaščenca ali Komisije ni mogoče zahtevati, naj podpreta razloge, s katerimi želi družba Microsoft utemeljiti navedeno inovativnost.

- 156 Poleg tega je Komisija, kot izhaja iz besedila na strani 7 tabele, ki je priložena k izpodbijani odločbi, potrdila presojo neodvisnega pooblaščenca, navedeno na strani 32 njegovega poročila z dne 8. julija 2007, da je tehnologija „Referral Management“ v novi kombinaciji z različnimi matricami v kompleksnem algoritmu inovativna.
- 157 Družba Microsoft v okviru tožbe ne navaja nobene trditve, ki bi lahko dokazala, da presoja Komisije glede inovativnosti ene ali več kombinacij tehnologij, ki temelji na poročilih neodvisnega pooblaščenca, vsebuje konkretne napake. V teh okoliščinah, kot je bilo navedeno v točki 153 zgoraj, je splošne trditve, ki se nanašajo na to, da je bil pristop Komisija razdrobljen, treba zavrniti zaradi pomanjkanja sklicevanja na konkretne dokaze, ki dokazujejo njegovo utemeljenost.
- 158 Glede trditev družbe Microsoft, ki so bile navedene v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča, da je med upravnim postopkom navedla, da je bilo inovativnost tehnologij v zvezi s protokoloma „File Replication Service“ in „Directory Replication Service“ treba presojati na „ravni“ protokolov, je treba poudariti, da je Komisija, kot izhaja iz besedila na straneh 13, 21 in 22 tabele, ki je priložena k izpodbijani odločbi, obravnavala inovativnost sedmih kombinacij tehnologij znotraj teh protokolov. Na podlagi trditev družbe Microsoft pa ni mogoče razumeti, zakaj naj ta obravnava ne bi bila v skladu z zahtevami glede inovacij, ki jih je navedla družba Microsoft, niti zakaj natančno naj bi bilo treba izvesti drugačno obravnavo.
- 159 Komisija v nasprotju s trditvami družbe Microsoft (glej točko 130 zgoraj) torej ni storila nobene „bistvene kršitve“, ki bi vplivala na celotno analizo, saj ni nobenih konkretnih primerov presoje, ki vsebujejo take kršitve.
- 160 S trditvijo družbe Microsoft, da je na podlagi tega, da Komisija ni ugovarjala, da se določijo zneski plačil, za licence, dane v okviru dogovorov, ki niso dogovori No Patent, mogoče sklepati, da obstajajo inovacije na manj „razdrobljeni“ stopnji, ker naj bi bila tehnična dokumentacija identična v okviru vseh dogovorov WSPP, se ni mogoče strinjati. Iz točk 132 in od 162 do 164 obrazložitve izpodbijane odločbe izhaja, da je Komisija sprejela možnost, da družba Microsoft prejme plačilo, ki ni simbolično, za dogovore, ki niso dogovor No Patent, glede na to, da zadevni dogovori vodijo do podelitve licence za patente, ki se nanašajo na tehnologije iz tehnične dokumentacije, in to brez škode za veljavnost zadevnih patentov. Vendar, kot je bilo poudarjeno v točki 121 zgoraj, pojem „licencirana intelektualna lastnina družbe Microsoft“ v okviru dogovora No Patent vsebuje „know-how“, skrivnosti industrije, poslovne skrivnosti, zaupne informacije in avtorske pravice razen pravic, na katere se nanaša patent ali viseča patentna prijava, ki so izrecno izključene.
- 161 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da družbi Microsoft ni uspelo izpodbiti ugotovitev Komisije glede neobstoja inovativnosti tehnologij in kombinacij tehnologij. Tudi sklicevanje na dokaze, predložene med upravnim postopkom, ki naj bi razkrivali napake Komisije v zvezi s tem (glej točke 128 zgoraj), očitno ni zadostno.
- 162 Glede očitka družbe Microsoft, da naj presoja inovativnosti zadevnih tehnologij ne bi bila obrazložena (glej točko 129 zgoraj), iz sodne prakse, navedene v točki 99 zgoraj, izhaja, da mora Komisija jasno in razumljivo navesti razloge, na podlagi katerih meni, da posamezna tehnologija je oziroma ni inovativna. Ta zahteva ne pomeni, da mora Komisija poleg dokazov, na katerih temelji njena presoja, navesti tudi, zakaj dokazi ali trditve, navedeni med upravnim postopkom, niso v nasprotju z njenimi

ugotovitvami. Vprašanje, ali je treba glede na te dokaze ali trditve razveljaviti ugotovitve Komisije, je predmet vsebinske presoje izpodbijane odločbe, ki jo družba Microsoft lahko uveljavlja pred Splošnim sodiščem in na tej podlagi zahteva razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe.

163 Glede trditve družbe Microsoft, da sta Komisija in neodvisni pooblaščenec obravnavala inovativnost tehnologij, pri čemer sta upoštevala stanje tehnike leta 2007, ne pa v trenutku, ko naj bi družba Microsoft zahtevala podelitev patenta (glej točko 129 zgoraj), je treba ugotoviti, da ni podprta z dejstvi. Iz opombe na strani 149 izpodbijane odločbe namreč izhaja, da sta Komisija in neodvisni pooblaščenec upoštevala datum, ki ga je zahtevala družba Microsoft. Zадnjenavedena pa ne predlaga nobenega dokaza, ki bi lahko izpodbil to ugotovitev, in ne navaja konkretnih primerov, v katerih je sklicevanje na stanje tehnike poznejše od datuma, ki ga je vsakič posebej zahtevala družba Microsoft.

164 Tretji tožbeni razlog je zato treba zavriniti.

Četrty tožbeni razlog: nezakonita uporaba poročil neodvisnega pooblaščenca

Trditve strank

165 Družba Microsoft meni, da je posledica razveljavitve člena 7 odločbe iz leta 2004 na podlagi sodbe Microsoft proti Komisiji, navedena v točki 18 zgoraj, da so vsa dejanja neodvisnega pooblaščenca, kot so zahteva in prejem dokumentov in drugih dokazov, ki jih je neposredno predložila družba Microsoft, ter izdelava poročila na podlagi teh dokumentov in dokazov, nezakonita. Komisija naj bi v obravnavanem primeru izpodbijano odločbo v celoti oprla na poročila neodvisnega pooblaščenca, ki naj bi dokaze pridobil na podlagi nezakonitega pooblastila. Komisija naj torej ne bi sprejela vseh potrebnih ukrepov za uskladitev z sodbo Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj.

166 Neodvisno od vprašanja, ali je neodvisni pooblaščenec uporabil pooblastila, ki so mu bila dana nezakonito, naj bi odločba z dne 28. julija 2005 (glej točko 14 zgoraj) nedvomno temeljila na pooblastilu, za katero je Splošno sodišče ugotovilo, da ni zakonito, tako da Komisija izpodbijane odločbe ni smela opreti na ta poročila.

167 Vprašanje, ali je družba Microsoft morala ugoditi zahtevam neodvisnega pooblaščenca in ali je Komisija zakonito pridobila dostop do zadevnih informacij od neodvisnega pooblaščenca oziroma družbe Microsoft, naj ne bi bilo upoštevno glede na to, da je neodvisni pooblaščenec ravnal v okviru pristojnosti, ki mu jih je podelila Komisija.

168 Nazadnje, glede na to, da, kot izhaja tudi iz Priloge k izpodbijani odločbi, družba TAEUS ni izvajala enakih nalog kot neodvisni pooblaščenec, naj njena intervencija ne bi bila upoštevna v tem okviru.

169 Komisija in intervenienti, ki jo podpirajo, izpodbijajo utemeljenost tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

170 Poudariti je treba, da je bil člen 7 odločbe iz leta 2004 razveljavljen v delu, v katerem je bilo družbi Microsoft naloženo, naj predloži predlog o vzpostavitvi mehanizma, ki mora vključevati imenovanje neodvisnega pooblaščenca, ki bo lahko neodvisno od Komisije dostopal do pomoči, informacij, dokumentov, prostorov družbe Microsoft, njenih zaposlenih in izvorne kode upoštevanih proizvodov družbe Microsoft (glej točko 18 zgoraj).

- 171 Poleg tega iz točk 1268 in 1271 sodbe Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj, izhaja, da pravice, dane neodvisnemu pooblaščenцу, opisane v točki 170 zgoraj, presegajo v položaj, v katerem Komisija imenuje svojega izvedenca, saj člen 7 odločbe iz leta 2004 neodvisnemu pooblaščenцу daje pristojnosti, ki jih lahko izvaja le Komisija.
- 172 V nasprotju s trditvami družbe Microsoft to, da točka 33 obrazložitve in člen 3,2 odločbe z dne 28. julija 2005 (glej točko 14 zgoraj) temeljita na zadevnih pooblastilih neodvisnega pooblaščenca, ni upoštevno, ker bi ta okoliščina vplivala kvečjemu na zakonitost te odločbe, ki je bila naslovljena na družbo Microsoft, zoper katero slednja ni vložila tožbe.
- 173 Glede vprašanja, ali je neodvisni pooblaščenec na družbo Microsoft naslovil zahteve na podlagi člena 3,2 odločbe z dne 28. julija 2005, Komisija trdi, da neodvisni pooblaščenec ni uporabil niti te pristojnosti niti izvorne kode, ki mu jo je posredovala družba Microsoft, za namen izdelave poročil. Komisija je dodala, da je bila komunikacija med družbo Microsoft in neodvisnim pooblaščencom v skladu s členom 4,1 odločbe z dne 28. julija 2005 prostovoljna.
- 174 V zvezi s tem je treba poudariti, da lahko neodvisni pooblaščenec v skladu s členom 3,2 odločbe z dne 28. julija 2005 med drugim zahteva, naj mu družba Microsoft posreduje informacije. Poleg tega lahko družba Microsoft na podlagi člena 4,1 te odločbe prostovoljno ravna v skladu z zahtevami neodvisnega pooblaščenca, če pa tega ne bi storila, si Komisija pridržuje pravico izvajati svoje pristojnosti na podlagi Uredbe št. 1/2003.
- 175 Razveljavitev dela člena 7 odločbe iz leta 2004, določena v točki 1, prvi odstavek, izreka sodbe Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj, namreč ne vpliva na člen 3,2 odločbe z dne 28. julija 2005 v povezavi z njenim členom 4,1, ker ti določbi neodvisnemu pooblaščenцу dajeta zgolj možnost, da stopi v neposreden stik z družbo Microsoft zaradi izpolnitve svoje naloge, pri čemer mu ne dajeta pooblastila za sprejetje prisilnega ukrepa, ker sme to vrsto ukrepanja izrecno opraviti Komisija.
- 176 Poleg tega se ne izpodbija, da je neodvisni pooblaščenec v obravnavanem primeru informacije, ki jih je pridobil od družbe Microsoft, uporabil za namen izdelave poročil, na podlagi katerih je Komisija izdelala ugotovitve, ki so vsebovane v izpodbijani odločbi.
- 177 Dodati je treba tudi, da je Komisija v okviru člena 233 ES uporabila edini možni način za uskladitev položaja s sodbo Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj, in sicer da je družbo Microsoft na podlagi člena 18(2) Uredbe št. 1/2003 pozvala, naj ji posreduje vse dokumente in druge informacije, do katerih je imel neodvisni pooblaščenec neposreden dostop.
- 178 Četrty tožbeni razlog je zato treba zavrniti.

Peti tožbeni razlog: kršitev pravice do obrambe

Trditve strank

- 179 Družba Microsoft trdi, da je to, da je bilo obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah poslano 1. marca 2007, torej sedem mesecev pred iztekom obdobja, ki ga je Komisija upoštevala za ugotovitev neskladnosti s členom 5 odločbe iz leta 2004 (22. oktobra 2007), družbi Microsoft onemogočilo, da bi predstavila svoj pogled glede vsega, kar je bilo navedeno zoper njo. Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in pismo dejstev naj bi namreč vsebovala le predhodne presoje v smislu člena 5(d) odločbe iz leta 2004 in naj družbi Microsoft ne bi omogočila, da bi uveljavljala svoj pogled na vsa dejstva, ki so bila upoštevana ob naložitvi periodične denarne kazni, ki naj bi imela drugačen namen kot globa. Družba Microsoft naj tako ne bi mogla zavzeti stališča glede omejenosti predmeta izpodbijane odločbe, ki naj bi bil osredotočen na skladnost zgolj s členom 5(a) odločbe iz leta 2004 le z vidika dogovora No Patent in ki naj bi razkrival, da je Komisija priznala inovativnost treh dodatnih

tehnologij v primerjavi s stališčem, predstavljenim v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. Te okoliščine naj bi bile ključne z vidika člena 24(2) Uredbe št. 1/2003. Poleg tega naj družba Microsoft ne bi imela možnosti uveljavljati stališča, da bi moral biti znesek periodične denarne kazni pomembno zmanjšan zaradi skladnosti njenega ravnanja z obveznostmi, ki jih nalaga odločba iz leta 2005, niti izreči se glede trajanja obdobja, ki ga je določila Komisija. Nazadnje naj družba Microsoft ne bi imela možnosti navesti nekaterih napak pri ugotavljanju dejanskega stanja, ki jih je storila Komisija, kot so izračun periodične denarne kazni do 22. oktobra 2007, čeprav naj bi družba Microsoft 9. oktobra 2007 upoštevni predlog označila za razumen.

180 Komisija naj bi tako tudi ogrozila vlogo odbora za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje, s katerim se mora posvetovati na podlagi člena 14 Uredbe št. 1/2003.

181 Komisija izpodbija utemeljenost tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

182 V skladu s sodno prakso mora obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vsebovati dovolj jasen opis očitkov, četudi kratek, tako da se lahko zainteresirane osebe dejansko seznanijo z ravnanji, ki jim jih očita Komisija. Samo pod tem pogojem namreč lahko obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah izpolni vlogo, ki mu jo daje ureditev Skupnosti, in sicer da je treba podjetjem sporočiti vse potrebne informacije, da se lahko učinkovito branijo, preden Komisija izda dokončno odločbo (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 15. marca 2006 v zadevi BASF proti Komisiji, T-15/02, ZOdl., str. II-497, točka 46 in navedena sodna praksa).

183 Ta zahteva je izpolnjena, ker odločba zainteresiranim osebam ne očita drugega kot kršitve, navedene v povzetku očitkov, in upošteva samo tisto dejansko stanje, glede katerega so se zainteresirane osebe lahko izrekle (glej zgoraj v točki 182 navedeno sodbo BASF proti Komisiji, točka 47 in navedena sodna praksa).

184 Poleg tega je obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah pripravljalni procesni akt v primerjavi z odločbo, s katero se upravni postopek dokončno konča. Komisija zato lahko do sprejetja dokončne odločbe med drugim ob upoštevanju pisnih ali ustnih stališč strank bodisi umakne nekatere ali celo vse očitke, ki so bili na začetku navedeni zoper te stranke, in tako spremeni svoje stališče v njihovo korist bodisi se, obratno, odloči dodati nove očitke, če da zadevnim podjetjem možnost, da predstavijo svoj vidik v zvezi s tem (sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v združenih zadevah Atlantic Container Line in drugi proti Komisiji, T-191/98, od T-212/98 do T-214/98, Recueil, str. II-3275, točki 114 in 115).

185 Glede izvajanja pravice do obrambe v zvezi z izrekanjem glob iz ustaljene sodne prakse izhaja, da če Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah izrecno navede, da bo preučila, ali je zadevnim podjetjem primerno naložiti globe, ter navede glavne dejanske in pravne okoliščine, na podlagi katerih se lahko izreče globa, kot so na primer teža in trajanje domnevne kršitve in to, da je bila ta kršitev storjena „naklepno ali zaradi malomarnosti“, s tem izpolni svojo dolžnost spoštovati pravico podjetij do izjave. S tem jim da potrebne informacije za obrambo ne le zoper ugotovljeno kršitev, ampak tudi zoper to, da jim bo izrečena globa (glej zgoraj v točki 182 navedeno sodbo BASF proti Komisiji, točka 48 in navedena sodna praksa).

186 Nazadnje, če Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah ali v katerem koli drugem dokumentu, ki je novejši od tega obvestila in katerega namen je dati obtoženim podjetjem možnost, da se dejansko seznanijo z ravnanji, ki so jim očitana, navede, da kršitev še ni prenehala, lahko za namen izračuna zneska globe upošteva čas, ki je potekel med obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah in izdajo odločbe, s katero se konča upravni postopek, če upošteva samo tisto dejansko stanje, glede katerega so se zainteresirane osebe lahko izrekle (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne

15. marca 2000 v združenih zadevah Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točki 575 in 576).

- 187 Zgornje ugotovitve so iz razlogov, navedenih v točki 94 zgoraj, v celoti uporabljive v okviru periodičnih denarnih kazni, naloženih na podlagi člena 24 Uredbe št. 1/2003. Poleg tega, sta obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in pismo dejstev v nasprotju s trditvami družbe Microsoft obvestili v smislu člena 27(1) Uredbe št. 1/2003, ne pa predhodni presoji v smislu člena 5(d) odločbe iz leta 2004 (glej točko 9 zgoraj).
- 188 V obravnavanem primeru iz točk 267 in 276 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah izhaja, da je Komisija menila, da ravnanje družbe Microsoft na dan 1. marca 2007 ni bilo v skladu z obveznostmi iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004, in je predlagala dokončno določitev zneska periodične denarne kazni, ki se nanaša na obdobje med 16. decembrom 2005 in datumom sprejetja dokončne odločbe.
- 189 Poleg tega iz tretjega odstavka pisma dejstev in točke 54 Priloge I k temu pismu izhaja, da je Komisija menila, da so bili ti očitki še vedno utemeljeni glede na vsebino sheme plačil, ki je bila predložena 21. maja 2007 (glej točki 24 in 33 zgoraj).
- 190 Ugotoviti je treba, da ker ravnanje, ki je družbi Microsoft očitano z izpodbijano odločbo, ni drugačno od tistega, ki je opisano v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in v pismu dejstev, pravica družbe Microsoft do obrambe v zvezi s tem ni bila kršena.
- 191 Glede okoliščine, da je Komisija predmet preiskave omejila na dogovor No Patent in je po obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah ugotovila, da je sedem tehnologij inovativnih, zadošča poudariti, da je zainteresiranim osebam treba poslati obvestilo o dodatnih ugotovitvah o možnih kršitvah le, če Komisija na podlagi rezultata preverjanja očita podjetjem nove storitve ali občutno spremeni dokaze izpodbijanih kršitev, ne pa kadar Komisija umakne očitke, ki so se glede na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah izkazali za neutemeljene (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točki 67 in 192).
- 192 Glede napačno ugotovljenega dejanskega stanja, o katerem naj družba Microsoft ne bi mogla obvestiti Komisije (glej točko 179 *in fine* zgoraj), je treba sklepati, da te napačne ugotovitve ni nikoli bilo. Glede na to, da mora družba Microsoft predlagati razumne zneske plačil morebitnim sopogodbenukom (glej točko 114 zgoraj), kršitev preneha, le če so te višine plačil dejansko predlagane, pri čemer preprosta predložitev zneskov plačil Komisiji za presojo njihove razumnosti ne izpolnjuje obveznosti iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004.
- 193 Nazadnje iz dopisa z dne 15. novembra 2007 izhaja, da je odbor za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje prejel obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, pismo dejstev in odgovor družbe Microsoft na te dokumente, tako da se je lahko seznanil z dejstvi, ki so bila očitana družbi Microsoft.
- 194 Peti tožbeni razlog je zato treba zavrnil.

Šesti tožbeni razlog: neobstoj pravne podlage za naložitev periodične denarne kazni in njena pretiranost ter nesorazmernost

Trditve strank

- 195 Družba Microsoft trdi prvič, da ji Komisija ne bi smela naložiti globe, ne da bi predhodno natančno opredelila, kako mora ravnati za to, da se uskladi z odločbo iz leta 2004. Družbi Microsoft naj se tudi ne bi bilo treba uskladiti s členom 5(a) navedene odločbe, preden je bil postopek iz točke (d) tega člena končan.

- 196 Drugič, Komisija naj bi na podlagi izpodbijane odločbe očitala družbi Microsoft neuskklajenost zgolj glede višine plačil v zvezi z dogovorom No Patent kot izhodiščnih točk za pogajanja. Nerazumno naj bi bilo ugotoviti, da ima dogovor WSPP prednost, saj je bilo ugotovljeno, da se vsi dogovori nanašajo na informacije, ki so za konkurente družbe Microsoft nepogrešljive.
- 197 Tretjič, iz odločbe iz leta 2006 naj bi izhajalo, da je Komisija določila 75 % najvišje možne periodične denarne kazni v zvezi z obveznostjo Komisije, da predloži natančno in popolno različico informacij o interoperabilnosti, in 25 % te kazni v zvezi z obveznostjo, da predlaga razumne in nediskriminatorne zneske plačil. Komisija pa naj bi s tem, da je v obravnavanem primeru naložila približno 60 % najvišje možne denarne kazni za kršitev prvega dela druge od zgoraj navedenih obveznosti, brez pojasnila odstopila od prvotnega ponderiranja in tako kršila načelo varstva zaupanja v pravo. Poleg tega naj Komisija ne bi pojasnila niti metode izračuna dnevne periodične denarne kazni niti načel, na podlagi katerih je izračunala znižanja, tako da naj izpodbijana odločba v zvezi s tem ne bi bila obrazložena. Iz tega naj bi izhajalo tudi to, da Komisija ni uporabila koherentnega ponderiranja različnih oblik neskladnosti glede na njihovo pomembnost.
- 198 Četrtrič, družba Microsoft poudarja, da je bilo od 488 dni, na katere se nanaša periodična denarna kazen, 306 dni porabljenih za to, da je Komisija presodila predloge družbe Microsoft, kar naj bi povzročilo dvom o njenem stališču glede očitnosti ukrepov, ki bi jih družba Microsoft morala sprejeti, in dokazovalo, da je naložena periodična denarna kazen nepravilna.
- 199 Petič, družba Microsoft ob podpori združenja ACT ponavlja, da je glede na to, da je Komisija zavrnila bistveno pomoč z določitvijo primerne stopnje višine plačil, sprejela vse ukrepe, ki so ji bili na voljo, da bi se uskladila z odločbo iz leta 2004.
- 200 Šestič, periodična denarna kazen naj bi bila štiridesetkratnik plačila, ki bi ga družba Microsoft prejela, če bi vsi njeni konkurenti sklenili dogovore No Patent po zneskih plačil, za katere je Komisija menila, da so nerazumni, in naj bi izrazito presegala vse globe, ki so bile nedavno naložene zaradi kršitev pravil konkurence.
- 201 Sedmič, Komisija naj ne bi upoštevala, da je družba Microsoft nazadnje ravnala v skladu z odločbo iz leta 2004, in naj iz tega razloga ne bi znižala zneska periodične denarne kazni v skladu s členom 24(2) Uredbe št. 1/2003.
- 202 Osmič in nazadnje, družba Microsoft ponavlja, da se je obdobje neuskklajenosti končalo 9. oktobra 2007 (glej točko 179 zgoraj).
- 203 Komisija trdi, da bi lahko periodična denarna kazen za 488 dni, na katere se nanaša izpodbijana odločba, znašala 1,423 milijarde EUR. Vendar glede na to, da, prvič, shema, ki jo je sprejela družba Microsoft 22. oktobra 2007, ne nasprotuje razumnosti zneskov plačil, ki jih vsebuje, drugič, da je družba Microsoft uporabljala bistveno nižje zneske plačil od 21. maja 2007, in tretjič, da se izpodbijana odločba nanaša le na dogovor No Patent, naložena periodična denarna kazen znaša približno 63 % največje možne periodične denarne kazni. Čeprav naj bi se znižanje nanašalo tudi obdobje pred 21. majem 2007, naj bi ga ne bilo mogoče raztegniti na celotno zadevno obdobje. Periodična denarna kazen naj bi znašala 2 milijona EUR na dan za obdobje od 21. junija 2006 do 20. maja 2007 ter 1,5 milijona EUR na dan za obdobje od 21. maja do 21. oktobra 2007. Glede na ustaljeno sodno prakso naj iz člena 253 ES ne bi izhajajo, da je treba v odločbi Komisije navesti številčne podatke, ki se nanašajo na izračun globe, pri čemer naj bi bilo enako pravilo uporabljivo za periodične denarne kazni. V teh okoliščinah naj bi bile točke od 281 do 299 obrazložitve izpodbijane odločbe zadostna obrazložitev v zvezi s tem.
- 204 Poleg tega Komisija in intervenienti, ki jo podpirajo, izpodbijajo utemeljenost trditev družbe Microsoft.

Presoja Splošnega sodišča

- 205 Ugotoviti je treba, da se prva trditev družbe Microsoft, navedena v točki 195 zgoraj, navezuje na prvi tožbeni razlog in da jo je zato treba zavrni iz razlogov, navedenih v točkah od 82 do 97 zgoraj. Glede trditve družbe Microsoft, da ji ni bilo treba ravnati v skladu s členom 5(a) navedene odločbe pred koncem postopka iz člena 5(d), zadošča poudariti, da bi ta pristop družbi Microsoft dal pravico do veta glede izvršitve odločbe iz leta 2004. Da bi bile določbe iz člena 5(a) neizvršljive, bi namreč zadoščalo, da družba Microsoft ne bi spoštovala svojih obveznosti, ki so med seboj jasno ločene in izhajajo iz člena 5(d) odločbe iz leta 2004.
- 206 Glede trditev družbe Microsoft, ki se nanašajo na izvrševanje neomejene pristojnosti Splošnega sodišča, je treba poudariti naslednje.
- 207 Glede trditve družbe Microsoft, navedene v točki 196 zgoraj, je treba poudariti, da je Komisija ustrezno upoštevala omejitev predmeta preiskave, ker je določila znesek periodične denarne kazni, ki je precej nižji od zneska, določenega v odločbi iz leta 2006 (glej točko 203 zgoraj).
- 208 Poleg tega, kot trdita Komisija in združenje SIIA – ker je dogovor No Patent pomemben, kadar morebitni sopogodbentiki družbe Microsoft ne bi želeli pridobiti licenc za patente – nič ne nasprotuje temu, da je dokončni znesek periodične denarne kazni tak, kot je določen na podlagi izpodbijane odločbe.
- 209 V zvezi s tem, in čeprav družba Microsoft tega argumenta ni navedla v podporo predlogu, naj Splošno sodišče določi nov znesek periodične denarne kazni, je treba zavrni njeno trditev, da Komisija ni izpodbijala možnosti, da bi družba Microsoft ponudila dogovor No Patent zgolj pridobiteljem licenc, ki že imajo licenco za nekatere patentirane tehnologije.
- 210 Natančneje, kot izhaja iz odstavkov 28, 29 in od 38 do 41 dopisa Komisije z dne 17. marca 2005, je slednja sporočila družbi Microsoft, da več subjektov, ki bi lahko imeli korist na podlagi odločbe iz leta 2004, meni, da za razvoj operacijskih sistemov za strežnike delovnih skupin, ki so kompatibilni z operacijskimi sistemi za odjemalske osebne računalnike družbe Microsoft, ne potrebujejo licence za patentirane tehnologije družbe Microsoft. Komisija je tako zavrnila predlog družbe Microsoft, naj se ponudi ena sama vrsta licence, ki hkrati podeljuje patentirane in nepatentirane tehnologije, ker taka vezana prodaja ni objektivno utemeljena in ker lahko družba Microsoft pred pristojnimi nacionalnimi sodišči vedno sproži postopek proti pridobiteljem licenc, ki se nanašajo na nepatentirane tehnologije, če bi jih pridobitelji uporabili tako, da bi kršili njene patente, za katere ne bi imeli licence.
- 211 V tem okviru je Komisija v dopisu z dne 18. aprila 2005 družbi Microsoft med drugim predlagala osnutek dogovora No Patent, ki je na voljo brez predhodne licence za patentirane tehnologije, pri čemer so izvzete pravice družbe Microsoft, ki so posledica patentov v zgoraj navedenem smislu. Poleg tega je Komisija v dopisu z dne 28. junija 2005, s katerim je odgovorila na dopis družbe Microsoft z dne 2. maja 2005, ponovno navedla, da bi družba Microsoft morala, zato da bi se izognila naložitvi „prisilnih licenc“ za patentirane tehnologije, ki jih konkurenti družbe Microsoft ne želijo, ponuditi dogovor o nepatentiranih tehnologijah, ki ne bi posegal v njene pravice in patente. V teh okoliščinah bi zainteresirane osebe lahko izbrale nepatentirane ali patentirane tehnologije, za katere menijo, da so potrebne za razvoj njihovih proizvodov. Komisija je tako s tem dopisom zavrnila različico člena 2,4(b) osnutka dogovora No Patent z dne 7. junija 2005, kot jo je predlagala družba Microsoft, ki je določala, da je navedeni dogovor na voljo zgolj imetnikom licence na podlagi zahtevkov za patente, ki so z uporabo nepatentiranih tehnologij, ki so del informacij o interoperabilnosti, „nujno kršeni“.
- 212 Družba Microsoft je v dopisu z dne 8. julija 2005 med drugim predlagala, da se v dogovor No Patent vključi stavek, ki določa, da če nobena „nujna zahteva“ ne ustreza nepatentiranim elementom, ki jih zainteresirana oseba želi pridobiti z licenco, ta zainteresirana oseba ni zavezana pridobiti licence za patentirane elemente. Družba Microsoft je v tem pismu navedla, da upa, da je to pojasnilo zadosten odgovor na nasprotovanje Komisije.

- 213 Komisija je z dopisom z dne 13. julija 2005 odgovorila družbi Microsoft, da je pojasnilo dobrodošlo, zlasti ob upoštevanju „člena 11.4[(a)], ki jasno določa, da če pridobitelj licence izpodbija nujne zahteve, mu družba Microsoft zaradi tega ne more odvzeti licence“.
- 214 Nazadnje, kot izhaja iz ustnega postopka s sestankov z dne 31. januarja in 1. februarja 2007 v Londonu, je družba Microsoft na teh sestankih interpretirala pojasnilo, navedeno v točki 212 zgoraj, tako da mora v primeru nesoglasja med njo in morebitnim pridobiteljem licence No Patent glede obstoja „nujnih zahtev“, morebitni pridobitelj še vedno pridobiti licenco za patente, na katere se nanašajo navedene zahteve. V zvezi s tem iz dopisa družbe Microsoft z dne 12. februarja 2007 izhaja, da je glede tega družba IBM navedla svoje mnenje v dokumentu z naslovom „Komentarij“ z dne 28. januarja 2007 in da je družba Microsoft odtlej to razlago opustila.
- 215 Iz dopisov in zapisnika, ki so bili povzeti v točkah od 210 do 214 zgoraj, izhaja, da je Komisija že na začetku družbi Microsoft jasno pojasnila, da vezana prodaja licenc za nepatentirane in patentirane tehnologije ni v skladu z obveznostmi družbe Microsoft iz člena 5 odločbe iz leta 2004, ker za tako vezanost ni objektivne utemeljitve. Komisija je pojasnila tudi, da če je morebitni pridobitelj licence presodil, da ne potrebuje licence za patentirane tehnologije družbe Microsoft za namen razvijanja proizvodov, ki so interoperabilni z operacijskimi sistemi za odjemalske osebne računalnike družbe Microsoft, je imel pravico sprejeti odločitev, da take licence ne pridobi, pri čemer je sprejel tveganje, da bo zoper njega pred nacionalnimi sodišči vložena tožba, če bo te patente kršil. V teh okoliščinah je potrditev, ki jo je Komisija izrazila po tem, ko je družba Microsoft navedla pojasnila (glej točki 212 in 213 zgoraj), izražala le razlago Komisije, da zadevno pojasnilo daje morebitnim pridobiteljem licenc pravico izbrati elemente, za katere želijo pridobiti licenco, ne da bi njihova zavrnitev pridobitve licence za patentirane elemente lahko vodila do tega, da družba Microsoft zavrne podelitev licence za nepatentirane elemente. Ponovitev tega vprašanja januarja 2007 je tako le posledica tega, da je družba Microsoft vztrajala pri razlagi, ki je v nasprotju z razlago, za katero so se zavzemali Komisija in morebitni pridobitelji licenc, ne pa potrditve, ki naj bi jo Komisija dala 13. julija 2005.
- 216 Poleg tega je treba ugotoviti, da utemeljitve družbe Microsoft v okviru dopisovanja s Komisijo, da naj bi licenciranje „nujnih zahtev“ kot pogoj za sklenitev dogovora No Patent varovalo pridobitelje pred tožbami družbe Microsoft pred nacionalnimi sodišči, ni mogoče sprejeti. Neodvisno od tega, da lahko pridobitelji licenc sami bolje izberejo najprimernejše možnosti varstva njihovih interesov, kot bi jih zanje izbrala družba Microsoft, je naloga pridobiteljev licenc, da sprejmejo tveganja, povezana s presojo nujnosti patentnih zahtevkov v okviru razvoja proizvodov, ki so interoperabilni s proizvodi družbe Microsoft. Vendar je Komisija od začetka jasno navajala, da podelitev licenc v okviru dogovora No Patent ni posegala v pravice družbe Microsoft, ki izhajajo iz njenih patentov (glej točki 210 in 211 zgoraj).
- 217 Glede trditve družbe Microsoft, navedene v točki 197 zgoraj, je treba ugotoviti, da Komisije ob predpostavki, da je v obravnavanem primeru odstopila od ponderiranja, ki ga je uporabila v odločbi iz leta 2006, nič ne zavezuje, da mora temu ponderiranju slediti v poznejših odločbah. Če družba Microsoft na začetku ni predložila niti natančne niti popolne različice informacij o interoperabilnosti, ji je bilo v tej fazi povsem logično naložiti periodično denarno kazen, ki med drugim upošteva bolj ta vidik ravnanja kot pa vprašanje razumnih pogojev, v katerih bi se opravilo razkritje. Glede metode izračuna periodične denarne kazni izvrševanje pooblastila Splošnega sodišča za odločanje v sporu neomejene pristojnosti lahko upraviči pridobivanje in upoštevanje dodatnih informacij, ki jih kot takih v odločbi ni treba navesti na podlagi obveznosti obrazložitve iz člena 253 ES (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi KNP BT proti Komisiji, C-248/98 P, Recueil, str. I-9641, točka 40). Ker je znesek dokončno določene periodične denarne kazni nižji od največjega možnega zneska, določenega v odločbi iz leta 2006, in ker informacije iz točke 203 zgoraj zadoščajo za razumevanje izračuna, trditve družbe Microsoft ni mogoče sprejeti.
- 218 Poleg tega tudi če razlogi – iz katerih je Komisija določila dokončni znesek periodične denarne kazni za obdobje od 1. avgusta 2006 do 20. maja 2007 v višini, ki je enaka dvema tretjinama periodične denarne kazni, naložene z odločbo iz leta 2006 – veljajo tudi za izračun dokončnega zneska

periodične denarne kazni za obdobje med 21. junijem in 31. julijem 2006, je bilo za to zadnje obdobje primerno določiti znesek 2 milijona EUR, kar je enako skupnemu znesku dnevne periodične denarne kazni, naložene z odločbo iz leta 2005. Narava ravnanja družbe Microsoft je bila namreč v obeh obdobjih enaka, tako da je enaka periodična denarna kazen utemeljena.

- 219 Glede trditve družbe Microsoft, navedene v točki 198 zgoraj, zadošča opozoriti, da glede na to, da je imela družba Microsoft obveznost predlagati razumne višine plačil morebitnim sopogodbnikom (glej točko 114 zgoraj), to, da se del periodične denarne nanaša na obdobja, v katerih je družba Microsoft čakala, da Komisija presodi njen novi predlog, ne upravičuje učinkov tega, da družba Microsoft ni spoštovala odločbe iz leta 2004, in torej ni olajševalna okoliščina. Poleg tega trditve družbe Microsoft, navedene v točki 199 zgoraj, ni mogoče sprejeti iz enakih razlogov, kot so navedeni v točki 114 zgoraj.
- 220 Glede trditev družbe Microsoft, navedenih v točkah 200 in 201 zgoraj, je treba poudariti, prvič, da družba Microsoft ni predložila nobenega dokaza, ki bi dokazoval, da je naložena periodična denarna kazen štiridesetkrat višja od plačila, ki bi ga prejela, če bi vsi njeni konkurenti sklenili dogovore No Patent za plačila, za katerih višino je Komisija menila, da je nerazumna. Drugič, glede na velikost družbe Microsoft z vidika prometa, ki ga ustvari, zamudo, s katero je predložila natančno in popolno različico informacij o interoperabilnosti, in dodatno zamudo, ki ji je očitana, s katero je predlagala razumno višino plačil, ob vseh pozitivnih učinkih, ki jih te okoliščine pomenijo z vidika tržnega deleža, znižanje zneska periodične denarne kazni, ki ga je naložila Komisija (glej točko 203 zgoraj), vsekakor ustrezno odraža odvrtačni učinek zneska periodične denarne kazni in da je družba Microsoft končno ravnala v skladu z obveznostmi iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004.
- 221 Poleg tega, kot je bilo navedeno v točki 192 zgoraj, kršitev preneha, le če so razumne višine plačil dejansko predlagane, pri čemer preprosta predložitev zneskov plačil Komisiji za presojo njihove razumnosti ne izpolnjuje obveznosti iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004. Iz tega izhaja, da je treba trditev iz točke 202 zgoraj zavriniti.
- 222 Vendar je treba v okviru izvajanja neomejene pristojnosti, ki jo Splošnemu sodišču daje člen 31 Uredbe št. 1/2003 in ki lahko upraviči pridobivanje in upoštevanje dodatnih informacij, ki jih kot takih v odločbi ni treba navesti (zgoraj v točki 217 navedena sodba KNP BT proti Komisiji, točka 40), upoštevati dopis generalnega direktorja Generalnega direktorata (GD) za konkurenco z dne 1. junija 2005, ki je bil naslovljen na družbo Microsoft. Ta dopis, ki je bil vstavljen v spis po tem, ko so bile stranke zaslišane, se nanaša na vprašanje, ali je družba Microsoft v okviru odločbe iz leta 2004 imela pravico svojim konkurentom prepovedati distribucijo, v obliki izvorne kode, proizvodov, ki so interoperabilni z operacijskimi sistemi za odjemalske osebne računalnike družbe Microsoft, ki bi jih ti konkurenti razvili v vmesnem času. Komisija je v zvezi s tem menila, da je bila družba Microsoft na podlagi člena 5 odločbe iz leta 2004 zavezana omogočiti distribucijo, v obliki izvorne kode, proizvodov, ki so jih razvili konkurenti na podlagi protokolov družbe Microsoft, glede na to, da naj protokoli družbe Microsoft, uporabljeni v tej programski opremi, ne bi bili inovativni. Vendar je Komisija navedla tudi, da čeprav je družba Microsoft lahko preprečila tako distribucijo do razglasitve sodbe v zadevi Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj, je morala v vmesnem času sprejeti vse ukrepe, potrebne za zagotovitev, da se bo v primeru, da bo njena tožba v delu, v katerem se nanaša na člen 5 odločbe iz leta 2004, zavrnjena, nemudoma in v celoti uskladila z obveznostjo iz navedene odločbe.
- 223 Iz tega sledi, da je glede na naravo tega dopisa družba Microsoft mislila, da lahko ohrani omejitve distribucije proizvodov, ki so jih konkurenti razvili na podlagi informacij o interoperabilnosti, na katere se patent ni nanašal in niso bile inovativne, do razglasitve sodbe Splošnega sodišča v zadevi Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj, torej do 17. septembra 2007.
- 224 Komisija je v zvezi s tem med obravnavo navedla, ne da bi družba Microsoft temu nasprotovala, da je zadevni dopis v bistvu poskus uskladitve dejstva, da je bil za razvoj konkurenčnega proizvoda, ki temelji na informacijah o interoperabilnosti, potreben čas od dveh do treh let, in pravnega interesa, ki naj bi ga

imela družba Microsoft za vzpostavitev stanja *status quo ante*, če bi Splošno sodišče v okviru zadeve Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj, razveljavilo člen 5 odločbe iz leta 2004. Glede na to, da je iz informacij, ki so bile na voljo v tistem času, izhajalo, da naj bi Splošno sodišče sodbo izreklo približno takrat, ko se izteče obdobje, ki je potrebno za razvoj konkurenčnega proizvoda, ki temelji na informacijah o interoperabilnosti, je Komisija menila, da na ta način pravilno vzpostavlja ravnovesje med različnimi interesi, ki so bili navzoči v zadevi v tem obdobju.

- 225 Ugotoviti je treba, da se dopis Komisije z dne 1. junija 2005 nanaša na izvršitev člena 5 odločbe iz leta 2004, in sicer na dostop do informacij o interoperabilnosti pod nediskriminatornimi pogoji, ki ni temelj izpodbijane odločbe. Komisija se je namreč med upravnim postopkom sklicevala na prakso izključevanja modela razvoja „open source“ zaradi nekaterih postavk, ki so vključene v dogovore, ki jih je predlagala družba Microsoft (glej na primer odstavke od 65 do 70 Priloge k dopisu Komisije z dne 17. marca 2005), izpodbijana odločba pa temelji na nerazumnosti cen, ki jih je predlagala družba Microsoft za obdobje od 21. junija 2006 do 21. oktobra 2007 (glej točko 55 zgoraj).
- 226 Vendar, če je Komisija zaradi litispendence in ob upoštevanju narave obveznosti iz člena 5 odločbe iz leta 2004 ter posledic, ki lahko izhajajo iz njegove morebitne razveljavitve, dovolila družbi Microsoft, da v določenem obdobju izvaja ravnanja, ki bi lahko imela protikonkurenčne učinke, ki jih odločba iz leta 2004 v skladu s svojim namenom želi odpraviti, je to okoliščino mogoče upoštevati v okviru določitve zneska periodične denarne kazni.
- 227 Za to ugotovitev je treba upoštevati različne elemente. Prvič, kljub obsegu dopisa z dne 1. junija 2005, ki se nanaša zgolj na distribucijo proizvodov, ki jih razvijajo konkurenti družbe Microsoft, je slednja v bistvu dalje zavračala kakršen koli dostop do informacij o interoperabilnosti razvijalcem „open source“, kar v navedenem dopisu ni bilo sprejeto kot legitimna možnost. Družba Microsoft bi namreč v skladu s smislom zadevnega dopisa tem razvijalcem kvečjemu omejila možnost, da njihove proizvode distribuirajo do razglasitve sodbe Splošnega sodišča v zadevi Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj.
- 228 Drugič, kot je navedeno v odstavku 68 Priloge k dopisu Komisije z dne 17. marca 2005 in kot je bilo večkrat navedeno med obravnavo, so razvijalci „open source“ eni najpomembnejših konkurentov družbe Microsoft.
- 229 Tretjič, zamuda družbe Microsoft pri predložitvi natančne in popolne različice informacij o interoperabilnosti (glej točko 115 zgoraj) je pomenila, da je bila možnost razvoja in distribucije konkurenčnega proizvoda pred iztekom sodbe Microsoft proti Komisiji, točka 18 zgoraj, zgolj teoretična, kar potrjuje presojo Komisije, ki je navedena v točki 224 zgoraj.
- 230 Četrtrič, že zaradi samega ravnanja družbe Microsoft v zvezi s cenami, ki so bile predlagane do 21. oktobra 2007, člen 5 odločbe iz leta 2004 ni bil učinkovit za razvijalce „open source“.
- 231 Petič, družba Microsoft ni predložila nobenih dokazov, iz katerih bi bilo razvidno, kako bi nastali protikonkurenčni učinki, ki izhajajo iz ravnanja, ki ga prepoveduje izpodbijana odločba, če bi uporabila vrsto ravnanja, ki je opisana v dopisu z dne 1. junija 2005, in izpolnila svojo obveznost predlagati razumne cene za tehnologije, ki niso patentirane in inovativne. Glede na navedeno v točkah 224 in 229 zgoraj nič ne kaže na to, da bi bili učinki, ki naj bi s tem nastali, več kot le postranski.
- 232 V teh okoliščinah je treba znesek periodične denarne kazni, naložene družbi Microsoft, določiti na 860 milijonov EUR.

Stroški

- 233 V skladu s členom 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Splošno sodišče lahko v skladu s členom 87(3) navedenega poslovnika, če vsaka stranka uspe samo deloma ali v izjemnih okoliščinah, odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške.
- 234 Ker družba Microsoft s prvimi petimi tožbenimi razlogi ni uspela, v okviru šestega tožbenega razloga pa je bilo določeno znižanje zneska periodične denarne kazni, je treba odločiti, da družba Microsoft nosi svoje stroške, 95 % stroškov Komisije, razen tistih njenih stroškov, povezanih z intervencijo združenj CompTIA in ACT, ter 80 % stroškov, ki so jih priglasili fundacija FSFE, skupina Samba Team, združenje SIIA, odbor ECIS, ter družbe IBM, Red Hat in Oracle.
- 235 Komisija nosi 5 % svojih stroškov, razen stroškov, povezanih z intervencijo združenj CompTIA in ACT.
- 236 Združenji CompTIA in ACT nosita vsako svoje stroške in stroške Komisije, ki so povezani z njuno intervencijo.
- 237 Fundacija FSFE, skupina Samba Team, združenje SIIA, odbor ECIS ter družbe IBM, Red Hat in Oracle nosijo 20 % svojih stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (drugi senat)

razsodilo:

- 1. Znesek periodične denarne kazni, naložene družbi Microsoft Corp. v členu 1 Odločbe Komisije C(2008) 764 final z dne 27. februarja 2008 o določitvi dokončnega zneska periodične denarne kazni, naložene Microsoft Corp. z Odločbo C(2005) 4420 final (Zadeva COMP/C-3/37.792 – Microsoft), se določi na 860 milijonov EUR.**
- 2. Družba Microsoft nosi svoje stroške, 95 % stroškov, ki jih je priglasila Evropska komisija, razen tistih njenih stroškov, povezanih z intervencijo združenj The Computing Technology Industry Association, Inc. in Association for Competitive Technology, Inc., ter 80 % stroškov, ki so jih priglasili fundacija Free Software Foundation Europe, skupina Samba Team, združenje Software & Information Industry Association, odbor European Committee for Interoperable Systems ter družbe International Business Machines Corp., Red Hat Inc. in Oracle Corp.**
- 3. Komisija nosi 5 % svojih stroškov, razen stroškov, povezanih z intervencijo združenj The Computing Technology Industry Association, Inc. in Association for Competitive Technology, Inc.**
- 4. Združenji Computing Technology Industry Association in Association for Competitive Technology nosita vsako svoje stroške in stroške Komisije, ki so povezani z njuno intervencijo.**
- 5. Fundacija Free Software Foundation Europe, skupina Samba Team, združenje Software & Information Industry Association, odbor European Committee for Interoperable Systems in družbe International Business Machines, Red Hat in Oracle nosijo 20 % svojih stroškov.**

Forwood

Dehousse

Schwarzc

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 27. junija 2012.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje	2
Izpodbijana odločba	5
Program protokolov strežnikov delovnih skupin	5
Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah	6
Ugotavljanje spoštovanja obveznosti iz člena 5(a) odločbe iz leta 2004	6
Merila za ugotavljanje razumnosti zneskov plačil, ki jih je določila družba Microsoft	6
– Splošni okvir	7
– Inovativnost protokolov, opisanih v tehnični dokumentaciji, za katere družba Microsoft omogoča dostop na podlagi dogovora No Patent	8
– Tržno vrednotenje primerljivih tehnologij	9
Periodična denarna kazen	9
Postopek in predlogi strank	9
Pravo	11
Prvi pritožbeni razlog: nezakonnost naložitve periodične denarne kazni, preden so bile obveznosti družbe Microsoft na podlagi člena 5(a) odločbe iz leta 2004 konkretizirane	11
Trditve strank	11
Presoja Splošnega sodišča	12
Drugi tožbeni razlog: napaka Komisije glede ugotovitve nerazumnosti zneskov plačil v zvezi z dogovorom No Patent	15
Trditve strank	15
Presoja Splošnega sodišča	16
Tretji tožbeni razlog: napaka Komisije glede meril za presojo inovativnosti tehnologij, ki so predmet dogovora NoPatent	19
Trditve strank	19
Presoja Splošnega sodišča	20
Četrty tožbeni razlog: nezakonita uporaba poročil neodvisnega pooblaščenca	25
Trditve strank	25
Presoja Splošnega sodišča	25
Peti tožbeni razlog: kršitev pravice do obrambe	26
ECLI:EU:T:2012:323	35

Trditve strank	26
Presoja Splošnega sodišča	27
Šesti tožbeni razlog: neobstoj pravne podlage za naložitev periodične denarne kazni in njena pretiranost ter nesorazmernost	28
Trditve strank	28
Presoja Splošnega sodišča	30
Stroški	34